

2015 m. balandžio 17 d., penktadienis

Nr. 15 (1121) Kaina 0,81 Eur / 2,80 Lt

D a i l ē | M u z i k a | T e a t r a s | Š o k i s | K i n a s

Brangūs skaitytojai,
Kviečiame tapti kultūros rėmėjais!
Jūsų skiriami 2 proc. pajamų mokesčio mums yra didelė parama.

Pildydami Valstybinės mokesčių inspekcijos formą FR0512,
nurodykite VšĮ „7 meno dienos“ įmonės kodą
302725178.
Norėdami paremti „Kino“ žurnalą, nurodykite VšĮ Žurnalo „Kinas“
įmonės kodą 300007987.

Reikalingą formą galima užpildyti interne, Mokesčių
inspekcijos tinklalapyje www.vmi.lt (nuorodoje „Formos“ įrašykite
FR0512 ir užpildykite PDF formato blanką).

Dėkojame visiems, praėjusiais ir ankstesniais metais mus palaikiusiems.

4

„Minetis“ Vilniaus mažajame teatre

„Visur kur mes nebuvom“

M. ALEKSOS NUOTR.

6

Audronės Petrašiūnaitės tapyba

Danas Aleksa, „Pusiausvyras“ 2012 m.

Dano Aleksos ir Rimos Blažytės parodos

Trys „bravo“ Lietuvos baletui

Vienaveiksmių spektaklių premjera „Bolero+“

Helmutas Šabasevičius

Šis savaitgalį (balandžio 10 ir 11 d.) buvo proga vėl pasididžiuoti Lietuvos baletu: po puošnaus, spalvingo ir romantiško Piotro Čaikovskio ir Krzysztofo Pastoro „Spragtuko“ pasukta į šiuolaikinės kūrybos erdves, šio tikslu siekiant trimis skirtingais maršrutais, kurie šokėjams suteikė naujų galimybų, o žiūrovams – praplatėsti savo akiratę.

Pirmausia – gilesnė pažintis su Izraelio choreografo Itziko Galili, dirbančio Olandijoje, kūryba, Lietuvoje matyta prieš porą metų. Tai Lietuvos baletu trupei redaguotas 2000-aisiais sukurtas spektaklis „Dalykai, kurių niekam nepasakoja“ pagal Georgo Friedricho Händelio, Antonio Vivaldi, Wolfgango Amadeus Mozarto ir Erico Satie kūrinius. Dvidešimt kelių minučių kūrinys – koncentruotas judesių ir jausmų šouras, išsiūbuojantis palengva, sustiprėjantis ir oriai nurimstantis. Išryš-

kėjė tamsoje, dešiniame scenos šone, niekam nepasakoti dalykai po kurio laiko pasirodo esą visoje scenoje – lyg žodžiai, surandantys vieną kita ir susijungiantys į artikuliotą frazę ar sakinių.

Choreografinė Galili kalba patraukli ir aiškia dikcija, ir paradoksaliais artistinės elgsenos niuansais, organiškai išnyrančiais iš muzikos ritmo, nuotaikos arba jai pasiprišinančiais, atveriančiais kitokią garso prasmę. Žodžiai, garsu taip ir neišsiveržiantys iš šokėjų lūpų, palieka erdvės paslapciai, todėl pasakojamai dalykai kartu išlieka nepapasakoti, o choreografinė forma – naujai intonuojama. Puikiai valdomas spektaklio ritmas nepalieka laiko tuščiomis emocijoms, o choreografinis tekstas daro muzikinės partitūros išpūdį. Iš šokėjų grupės susiformuojančios duelei – lyg mažos istorijos: plastiskų siuetų, įdomių kombinacijų, su pakeliamais ir perklimais, suteikiančiais visam kūriniui lengvai ironišką atspalvį.

Daugelyje teatrų statytas kūriny Lietuvoje igavo savų štrichų, pirmiausia – ryškesnius klasikinio šoko leksikos ir įvaizdžio akcentus. Puantai šokančių merginų judešiams suteikia ryškumo, grafiškuo, taip pat kinta ir bendras atskirų pozų ar duetinių kombinacijų siluetas. Šokėjos vilki klasikinį baletu *tutu* parafrazuojančius drabužius – juodas aksominės, šviesą surgeriančias pūstas sukeles, pamuštasis gelstu audiniu, o tai irgi sukuria estetinę intrigą ir papildomas nepasakyty dalyku prasmes. Dešimties šokėjų judesiai išskaidytis persipinanciais duetais ir bendromis scenomis, kurias jungia ypatinges muzikalumas – tiek ritmo pojūtis, tiek gebėjimas individualiai išryškinti muzikoje slypinčią emociją joje nepaskęstant, tačiau ir nepasiliekant paviršiuje. Kūrinį užbaigia ramus šokėjos baletu, žiedais nusagstytu triko solo

NUKELTA | 5 PSL.

8

Nauji filmai – „Žmogus-paukštis“

Subtilus prisilietimas

Birutės Vainiūnaitės fortепijono muzikos koncertas Vytauto Kasiulio muziejuje

Rasa Murauskaitė

François Couperinas, Claude'as Debussy, Olivier Messiaenas – tai kompozitoriai, kurių muziką pažįsta kiekvienas profesionalas. Apibūdinant jų kūrybinį indėlį ne tik į unikalios prancūzų muzikos tradicijos raidą, bet ir į visą Vakarų muzikos istoriją, peršasi žodis „žibintas“, nes kiekvienas jų ryškiai nuvietė savasias epochas ir tiesė kelius inovatyvioms jaunujių kūrėjų idėjoms. Vis dėlto gyvu jų muzikos atlikimui pasidžiaugti Lietuvoje pasiseka ne taip ir dažnai, tad jie vis dar yra it „pažįstamai nepažįstamieji“, su kuriais susitinkame fragmentiškai ir vėl liekaime laukti kito malonaus prisilietimo prie jų muzikos. Šį kartą jis įvyko balandžio 7 d. Vytauto Kasiulio muziejuje, pianistės Birutės Vainiūnaitės fortepijono muzikos koncerte.

Geriai žinoma pianistės puoselėjama tradicija kasmet sugrįžti į mylimą Paryžių, kur ji rengia rečitalius ir atlieka ne tik prancūzišką, bet ir kitų šalių autorinių muzikų, pristato ten ir lietuvių fortepijoninius kūrinius. Kadangi man pačiai yra tekę apsilankyt viename šiu koncertų Paryžiuje, galėjau pasidžiaugti ir programos įvairumu bei spalvingumu, ir gana gausiai susirinkusia publika. Kaip pianistė yra minėjusi savo interviu, Paryžiuje yra ir ištiki-

Birutė Vainiūnaitė

KONCERTO ORGANIZATORIU NUOTRAUKA

mų jos gerbėjų, kurių veidus galima išvysti kaskart muzikei sugrižus koncertuoti į šią kultūros sostinę. Škartu tokia nuotaika B. Vainiūnaitė surengė koncertą Vilniuje, skirtą išskirtinai prancūzų muzikai, prie kurios prisilaudė ir iškiliaus prancūziškai rašiusi lietuvių ir prancūzų poeto Oskaro Milašiaus eilės.

Išskirtinę vietą programoje užėmė impresionisto C. Debussy muzika – jo kūrybą pianistė ypač mėgsta. Prieš koncertą kalbėdama radijuje, ji minėjo, kad kompozitorius partitūras skaito tarsi knygą, stengiasi įsigilinti į tai, ką pats autorius užšifravo muzikiniame tekste, ir siekia atskira-

tyti jo muzikos atlikimams būdingumą. Koncerte V. Kasiulio muzicjuje šias savo mintis pianistė perteikė atlikdama gražiausias pjeses iš abiejų C. Debussy Prelidių fortėpijonui sąsiuvinį. Viena yra klaučytis keleto paskirų pjesių, visai kas kita – išklausyti keloliaka jų iš eilės. Būtent taip atskleidžia kūrėjo daugiaubriauniškumas ir muzikinės kalbos turtigumas – preliudai, teigiantys kardinaliai skirtingas emocijas ir piešiantys įvairiausius, itaigiausius vaizdinius, užburia savo vaizduotės turtais. Akivaizdu, kad pianistė, juos atidžiai ištudiavusi, susitelkė į kiekvieno charakterio niuansus,

juos išryškindama ir nepaslysdama ant blizgių techninių elementų, juos apgalvotai įtraukdama į bendrą muzikinės idėjos plėtotės logiką. O į preliudų masyvą įtrauktos O. Milašiaus eilės, it atokvėpio akimirkos, leido trumpam pailsėti nuo intensyvių muzikos emocijų, netgi šiek tiek inspiravo apmąstymus, apie ką byloja muzika.

Kalbant apie pirmajį koncerto opusą – baroko kompozitoriaus F. Couperino pjesę „Mylimoji“ iš Pirmosios knygos klavesinui – verta išskirti ir pačios pjesės subtilumą, ir jos atlikimo grakštumą. F. Couperiną geriausiai pažįstame būtent iš jo klavirinės muzikos – iliustratyvios ir įvairių pjesių, o šis opusas – it šiltas pavasario dvelksmas, lengvas, šviesas ir labai prancūziškas. Tokia maniera ir atliktas.

Koncerto programa sudėliota chronologiskai – pradedant F. Couperinu, augus dėmesio skiriant C. Debussy ir paskutinį akordą patikint O. Milašiaeno „Pirmajai mergelės komunijai“ iš įspūdingo kompozitoriaus ciklo „20 žvilgsnių į kūdikėlį Jėzų“. Prieš jį skaitytas O. Milašiaus eilėraštis su prierašu „Okeanui“ taikliai apibūdino kompozitoriaus asmenybę, kuri užėmė ypatingą vietą visoje prancūzų muzikos tradicijoje ir taip inspiracija kitai dinamiškos epochos kompozitorų kartai.

Klausytojams neturėjo kilti abejonių, jog O. Milašiaenas yra C. Debussy muzikinės tradicijos tėsėjas – po paskutinės koncerne skambėjusios C. Debussy pjesės „Fejerverkas“ atlikta „Pirmojai mergelės komunija“ atrodė lyg visiškai natūralus tēsinys – kupinas spalvų, subtiliausią niuansų, skaidraus muzikos skambesio. Tačiau kompozitoriaus bražą išdavė tarsi vis pasigirstantys paukščių balsai – nors tiesiogiai jo ciklas „20 žvilgsnių į kūdikėlį Jėzų“ nesiejamas su kompozitoriaus paukščių giedojimo tyrimais, bent kiek žinant O. Milašiaeno kūrybą sunku buvo tokio įspūdžio nesusidaryti. Tiesa, galinga, įvairių emocijų turtinė, beveik valandą trukusi C. Debussy muzikos mediacija „Pirmajai mergelės komunijai“ šiek tiek užgožė, bet šios muzikos grožio ir gelsmės tai, žinoma, nesumenkino.

Drįstu teigti, kad norint suvokti ir pajauti prancūzų muziką reikia ir ją išmanyti, ir turėti subtilų skonį – to kupina visa ši kultūra. Išmokti to galima tik jos klausantis nuolatos ir po truputį išleidžiant neblėstantį šios muzikos žavesį. Džigu, kad B. Vainiūnaitė nestokoja entuziazmo ne tik atlikti prancūzų fortėpijoninę kūrybą svetur, bet ir pristatyti ją mums, ir taip tapti savo išprancūzų muzikos ambasadore.

Anonsai

Vilniaus festivalyje – žvaigždės iš įvairiausių šalių

Į Vilnių jau skrieja vieno reikšmingiausių mūsų šalies muzikos renginių – Vilniaus festivalio – dalyvių rengiamu programų garsai. Šiemet festivalių numatytu surengti birželio 1–21 d., jame turėtų nuskambėti septynios programos, o svečiai atvyks iš įvairiausių šalių – nuo kaimyninės Latvijos iki tolimosios Kinijos.

Devynioliktą kartą rengiamas Vilniaus festivalis tėsiai tradicijas ir pristato žymių Lietuvos ir užsienio atlikėjų interpretuojamų simfoninių bei kamerinių veikalų, džiazo ir baroko programas, šiuolaikinio Lietuvos kompozitoriaus premjera, bendradarbiauja su kitais Europos festivaliais. Per keliolika gyvavimo metų akivaizdžiai praturtinės šalies sostinės muzikinį gyvenimą ir prisidėjęs prie kultūrinio turizmo plėtratos, gausaus mūsų šalies ir užsienio melomanų dėmesio jis tikisi ir šiemet.

„Muzika nuošviečia pasauli“ – toks šiumečio Vilniaus festivalio moto, raginantis per muziką geriau pažinti pasaulį. Festivalio pradžios koncerte birželio 1 d. Lietuvos atlikėjams vadovauja pasaulinių pripažinimų pelnės batutos meistras – Estijoje gimus ir nuo vaikystės JAV, Niujorke, gyvenantis dirigentas Kristjanas Järvi. Su K. Järvi ir Lietuvos nacionaliniu simfoniniu orkestru Sergejus Rachmaninovo Antrajį fortėpijoninį koncertą atliks jaunosios kartos pianistė Khatia Buniatishvi-

Kremonos kvartetas

NUOTRAUKA IŠ LNF ARCHYVO

li iš Gruzijos. Išskirtinis pradžios koncerto akcentas – tai MDR simfoninio orkestro (Vokietija) ir Vilniaus festivalio užsakymu sukurto lietuvių kompozitoriaus Gedimino Gelgoto kūrinio „Extracultural“ premjera Lietuvoje. Pasaulinė premjera, atliekama MDR simfoninio orkestro, ansamblis NIKO ir dirigento Kristjano Järvi, šių metų pradžioje įvyko Leipcigo „Gewandhaus“. G. Gelgoto vadovaujamo ansamblis atlikėjai gros ir lietuvišką „Extracultural“ premjera.

Birželio 3 d. festivalyje su Lietuvos kameriniu orkestru ir jo meno vadovu, dirigentu bei solistu Sergejumi Krylovu pasirodys mandolinos virtuoza iš Izraelio Avi Avitalis. Šis stulbinantis mandolinos muzikantas Vilniaus publiką ketina pamaloninti Johanno Sebastiano Bacho ir Antonio Vivaldi koncertų versijomis mandolinai ir orkestru. Koncerte išgirsime ir jau kone chrestomatiniais tapusių estų kompozitoriaus

Arvo Pärtu kūrinį, jais LKO pamines šio kūrėjo 80-metį.

Itin ryškus šiumečio Vilniaus festivalio akcentas turėtų būti Kinijos kultūros metų Baltijos valstybėse puošmena – Pekino nacionalinės operos spektaklis „Jangų giminės karvedės“. Festivalis suteikia išskirtinę progą pamatyti unikalų reiškinį, kuriuo domisi, stebisi ir žavisi viso pasaulio meno mėgėjai ir profesionaliai. Pekino opera – bene sudėtingiausias ir turiningiausias kinų muzikinės dramos stilis, puoselėjamas Šiaurės Rytų Kinijoje. Operą Vilniuje, Operos ir baletų teatre, išsivime birželio 4 dieną.

Nepažinto pasaulio paslaptį birželio 7 d. koncerte „Martinkos prakties pėdsakais“ praskleis šiumečio festivalio džiazo atlikėjai – žymus džiazo pianistas ir įdomių projektų autorius Grégorijus Privatas (Martinka ir Prancūzija) bei jo kvintetas: Manu Codjia (gitara, Prancūzija), Jiri Slavikas (kontrabosas, Čekija) ir

Prancūzija), Sonny Troupé (Gvadelpė ir Prancūzija), Adriano Tenório (perkusija, Brazilija), ir kvinteto svečias – Gustavas Karlströmas (vokalas, Švedija). Jie pristatys visame pasaulio populiarą autorinę programą „Cypario pasakojima“ („Tales of Cyprus“), kuri yra išleista ir atskira kompaktinė plokštė. Tai unikali kompozicija, universaliai džiazo muzikos kalba pasakojanti tikrą istoriją. Po 1902 m. įvykusio ugnikalnio išsiveržimo, sunaikinus visą buvusią Martinikos sostinę Sen Pjerą ir jos gyventojus, vienintelis gyvas saloje išliko akmeniniame bunkeryje kalintas Louisas-Augustėas Cyparis. Po šių įvykių jis tapo žymaus keliaujančio cirko „Barnum & Bailey“ žvaigždė ir gastrolėse po pasauli paskodavo neįtikėtiną savo istoriją.

Festivalio baroko rubrikoje šiemet žvilgsnis kryps į Lietuvos ir Lenkijos valdovams dedikuotas Jóhanno Sebastiano Bacho kantatas. Specialią programą birželio 9 d. LDK Valdovų rūmuose pristatys lenkų muzikai, ir tai bus savita penkiadesimtojo Vroclavo muzikos festivalio „Wratislavia Cantans“ dovana devynioliktajam Vilniaus festivaliui. Vadinamasis „lenkiškasis“ kantatas, J. S. Bacho sukurtas Leipcige ir dedikuotas tuometiniam Lenkijos ir LDK valdovui Augustui III, jo su tuo skirtingei ir karalienei motinai, atlikis Vroclavo baroko orkestras, Vroclavo nacionalinio muzikos forumo choras, solistai ir dirigentas Andrzejus Kosendiakas.

Festivalio kamerinės muzikos va-

lakijos ir Lietuvos ansambliai – Kremonos kvartetas (Quartetto di Cremona) ir styginių kvartetas „Mettis“. Skambės Luigi Boccherini, Giuseppe's Verdi, Philipo Glasso ir Felixo Mendelssohno kamerinių muzikos šeđevrai.

Festivalių vainikuos pabaigos koncertas „Odė džiaugsmui“. Birželio 21 d. gausi tarptautinė muzikantų grupė susiburs į Vilniaus festivalio uždarymo šventę ir baigiamaisiais akordais minės Latvijos pirmminimavimą ES Tarybai. Skambės kaimyninės šalies muzikos patriarcho Emilio Dāržinio „Melancholiškas valsas“ – vienintelė išlikusi jo simfoninė partitūra, kurioje tautinės muzikos intonacijos meistriškai jungiamos su romantinėmis harmonijomis. Tikrą iššūkį atlikėjui keliantį Sergejus Prokofjevo Trečiąjį koncertą fortėpijonui paskambins latvių pianistas Vestardas Šimkus, pelnės I premiją viename svarbiausiu renginių fortėpijono meno pasaulioje – Marijos Canals tarptautiniam pianistų konkurse Budapešte. Festivalių renginiai pabaigos koncertas „Odė džiaugsmui“. Birželio 21 d. gausi tarptautinė muzikantų grupė susiburs į Vilniaus festivalio uždarymo šventę ir baigiamaisiais akordais minės Latvijos pirmminimavimą ES Tarybai. Skambės kaimyninės šalies muzikos patriarcho Emilio Dāržinio „Melancholiškas valsas“ – vienintelė išlikusi jo simfoninė partitūra, kurioje tautinės muzikos intonacijos meistriškai jungiamos su romantinėmis harmonijomis. Tikrą iššūkį atlikėjui keliantį Sergejus Prokofjevo Trečiąjį koncertą fortėpijonui paskambins latvių pianistas Vestardas Šimkus, pelnės I premiją viename svarbiausiu renginių fortėpijono meno pasaulioje – Marijos Canals tarptautiniam pianistų konkurse Budapešte. Festivalių renginiai pabaigos koncertas „Odė džiaugsmui“. Birželio 21 d. gausi tarptautinė muzikantų grupė susiburs į Vilniaus festivalio uždarymo šventę ir baigiamaisiais akordais minės Latvijos pirmminimavimą ES Tarybai. Skambės kaimyninės šalies muzikos patriarcho Emilio Dāržinio „Melancholiškas valsas“ – vienintelė išlikusi jo simfoninė partitūra, kurioje tautinės muzikos intonacijos meistriškai jungiamos su romantinėmis harmonijomis. Tikrą iššūkį atlikėjui keliantį Sergejus Prokofjevo Trečiąjį koncertą fortėpijonui paskambins latvių pianistas Vestardas Šimkus, pelnės I premiją viename svarbiausiu renginių fortėpijono meno pasaulioje – Marijos Canals tarptautiniam pianistų konkurse Budapešte. Festivalių renginiai pabaigos koncertas „Odė džiaugsmui“. Birželio 21 d. gausi tarptautinė muzikantų grupė susiburs į Vilniaus festivalio uždarymo šventę ir baigiamaisiais akordais minės Latvijos pirmminimavimą ES Tarybai. Skambės kaimyninės šalies muzikos patriarcho Emilio Dāržinio „Melancholiškas valsas“ – vienintelė išlikusi jo simfoninė partitūra, kurioje tautinės muzikos intonacijos meistriškai jungiamos su romantinėmis harmonijomis. Tikrą iššūkį atlikėjui keliantį Sergejus Prokofjevo Trečiąjį koncertą fortėpijonui paskambins latvių pianistas Vestardas Šimkus, pelnės I premiją viename svarbiausiu renginių fortėpijono meno pasaulioje – Marijos Canals tarptautiniam pianistų konkurse Budapešte. Festivalių renginiai pabaigos koncertas „Odė džiaugsmui“. Birželio 21 d. gausi tarptautinė muzikantų grupė susiburs į Vilniaus festivalio uždarymo šventę ir baigiamaisiais akordais minės Latvijos pirmminimavimą ES Tarybai. Skambės kaimyninės šalies muzikos patriarcho Emilio Dāržinio „Melancholiškas valsas“ – vienintelė išlikusi jo simfoninė partitūra, kurioje tautinės muzikos intonacijos meistriškai jungiamos su romantinėmis harmonijomis. Tikrą iššūkį atlikėjui keliantį Sergejus Prokofjevo Trečiąjį koncertą fortėpijonui paskambins latvių pianistas Vestardas Šimkus, pelnės I premiją viename svarbiausiu renginių fortėpijono meno pasaulioje – Marijos Canals tarptautiniam pianistų konkurse Budapešte. Festivalių renginiai pabaigos koncertas „Odė džiaugsmui“. Birželio 21 d. gausi tarptautinė muzikantų grupė susiburs į Vilniaus festivalio uždarymo šventę ir baigiamaisiais akordais minės Latvijos pirmminimavimą ES Tarybai. Skambės kaimyninės šalies muzikos patriarcho Emilio Dāržinio „Melancholiškas valsas“ – vienintelė išlikusi jo simfoninė partitūra, kurioje tautinės muzikos intonacijos meistriškai jungiamos su romantinėmis harmonijomis. Tikrą iššūkį atlikėjui keliantį Sergejus Prokofjevo Trečiąjį koncertą fortėpijonui paskambins latvių pianistas Vestardas Šimkus, pelnės I premiją viename svarbiausiu renginių fortėpijono meno pasaulioje – Marijos Canals tarptautiniam pianistų konkurse Budapešte. Festivalių renginiai pabaigos koncertas „Odė džiaugsmui“. Birželio 21 d. gausi tarptautinė muzikantų grupė susiburs į Vilniaus festivalio uždarymo šventę ir baigiamaisiais akordais minės Latvijos pirmminimavimą ES Tarybai. Skambės kaimyninės šalies muzikos patriarcho Emilio Dāržinio „Melancholiškas valsas“ – vienintelė išlikusi jo simfoninė partitūra, kurioje tautinės muzikos intonacijos meistriškai jungiamos su romantinėmis harmonijomis. Tikrą iššūkį atlikėjui keliantį Sergejus Prokofjevo Trečiąjį koncertą fortėpijonui paskambins latvių pianistas Vestardas Šimkus, pelnės I premiją viename svarbiausiu renginių fortėpijono meno pasaulioje – Marijos Canals tarptautiniam pianistų konkurse Budapešte. Festivalių renginiai pabaigos koncertas „Odė džiaugsmui“. Birželio 21 d. gausi tarptautinė muzikantų grupė susiburs į Vilniaus festivalio uždarymo šventę ir baigiamaisiais akordais minės Latvijos pirmminimavimą ES Tarybai. Skambės kaimyninės šalies muzikos patriarcho Emilio Dāržinio „Melancholiškas valsas“ – vienintelė išlikusi jo simfoninė partitūra, kurioje tautinės muzikos intonacijos meistriškai jungiamos su romantinėmis harmonijomis. Tikrą iššūkį atlikėjui keliantį Sergejus Prokofjevo Trečiąjį koncertą fortėpijonui paskambins latvių pianistas Vestardas Šimkus, pelnės I premiją viename svarbiausiu renginių fortėpijono meno pasaulioje – Marijos Canals tarptautiniam pianistų konkurse Budapešte. Festivalių renginiai pabaigos koncertas „Odė džiaugsmui“. Birželio 21 d. gausi tarptautinė muzikantų grupė susiburs į Vilniaus festivalio uždarymo šventę ir baigiamaisiais akordais minės Latvijos pirmminimavimą ES Tarybai. Skambės kaimyninės šalies muzikos patriarcho Emilio Dāržinio „Melancholiškas valsas“ – vienintelė išlikusi

Užmojus tėsiant

Ivanas Monighetti pagerbė M. Rostropovičiaus fondo sukaktį

Živilė Ramoškaitė

„Nuo tada, kai pradėjau groti violončele, Mstislavas Rostropovičius man buvo kelrodė žvaigždė“, – sakė ižymus šių dienų violončelininkas Ivanas Monighetti. Jis atvyko į Vilnių M. Rostropovičiaus labdaros ir paramos fondo „Pagalba Lietuvos vaikams“ dylikos metų sukakties išvakarėse. Paskutinis mylimiausias legendinio maestro mokinys balandžio 11 d. griežę solo simfoniniame koncerte Nacionalinėje filharmonijoje. Buvo atliekami M. Rostropovičiaus pamėgti kūriniai: Antonino Dvoržako Koncertas violončelėje h-moll ir Sergejaus Prokofjevo Antroji siuita iš baletu „Romeo et Juliette“. Nacionaliniam simfoniniam orkestrui dirigavo italių maestro Walteris Attanas.

Apie M. Rostropovičiaus fondą, kurio valdybos pirmmininkė nuo pirmos dienos yra Rasa Kubiliénė, valdybos narės – Rūta Kėvišienė, Lina Kučinskienė ir kitos aktyvios moterys, dirbančios savanoriškai, be atlygio, yra girdėjė tūkstančiai gabų Lietuvos vaikų, ypač tų, kurie pasiryžę savo pasirinktame muzikos, sporto ar mokslo kelyje siekti didžiausių aukštumų. Per dyliką metų fondas nuveikė labai daug, ne-

užtektų ir jaučio odojo geriemis darbams surašyti. Paminėsiu porą išpudingų skaičių: nuo veiklos pradžios iki šiol fondas išdalijo 2 229 074 litus, parėmė 94 vaikus iki aštuoniolikos metų, suteikė stipendijų vyresniems talentingiems jaunuoliams. Taip pat fondas rūpinosi ir vaikų gydymo kokybe, padėjo išsigyti šiam tikslui reikalingą priemonių. Nesenai Šv. Kotrynos bažnyčioje įvyko koncertas „Dedikacija Maestro“, surengtas M. Rostropovičiaus gimimo dieną, kovo 27-ąją, koncerte su rinktos lėšos buvo skirtos Santariskių klinikinės Vaikų ligoninės paramos fondui. Koncerto sumanytojai ir atlikėjai – profesoriai Donato Katkaus diriguojo jamas Šv. Kristoforo orkestras ir fondo remiama jaunieji atlikėjai.

Violončelininkas Ivanas Monighetti į Vilnių atvyko iš Šveicarijos, Bazelio, kuriamė gyvena jau dviešimt metų ir yra šio miesto Muzikos akademijos profesorius. Iš savo Mokyojo jis perėmė svarbius muzikos ir gyvenimo principus. Giliai religinges muzikantus rengési vėlai vakare eiti į cerkvę, – koncerto diena sutapo su ortodoksų Velykų išvakarėmis. Jis pasakojo, kaip 1974 m., prieš aplieisdamas Rusiją, M. Rostropovičius jį apkabino, pa-

bučiavo ir pasakė: „Ivanai, tikėk Dievą.“

Pirmaisiaus Monighetti pasaulyje išgarsėjo kaip šiuolaikinės muzikos atlikėjas. Kūrinių jam paraše žymiausiai kompozitoriai – Krzysztofas Penderckis, Iannis Xenakis, Sofija Gubaidulina, Edisonas Denisovas, Tan Dunas ir kiti. Monighetti jauystėje bendradarbiavo su žinoma azerbaidžaniete Frangiz Ali-Zade (dabar ji gyvena Vokietijoje), savo kūrboje derinančia tradicinės muzikos *mugamo* formą su modernia technika. Tokį kūrinių jis sukūrė ir jam. Tačiau violončelininkas daug grojo ir senosios muzikos, yra bendradarbiavęs su ansambliu „Hortus musicus“, pats subūrė orkestrą „Camerata Boccherini“, su juo groja XVIII a. muziką.

Daug ką intriguoją neiprasta itališka rusų violončelininko pavardė. Monighetti giminė nuo seno gyveno viename ſiaurės Italijos regione, ir dabar dar jų esama. Iš ten kilę ir violončelininko protėviai, XVIII a. atykėjai carinės Rusijos sostinę Sankt Peterburgą. Šiame mieste jie išsikūrė ir pasilikė. Tai tévo šaka, o motina yra rusė iš Vladimiro sritys.

Svečiuojant Dvoržako Koncertą, nesyk prisiminiau šioje scenejoje tą patį Koncertą atlikusį Rost-

Ivan Monighetti ir Walter Attanas

D. MATVEJEVO NUOTR.

ropovičių, ypač suskambus itin intymioms kūrinio melodijoms, ilgesingoms ir graudžioms. Monighetti Koncertą grojo taip, kaip šią muziką jaučia dabar, išryškino joje užodusas būsenas, didingas patetiškas kulminacijas, iš sielos gelmių sklindančius tylutelius atodūsius. Solistas frazavo labai lanksciai ir laisvai, kiekvienai frazei suteikdamas gausių emocinių atspalvių. Šešiasdešimt septynerių metų violončelininkas yra puikios formos.

Techniškai sudėtingos kūrinio vietas – gausios dvigubos gaidos, oktauva kaskados, pasažai – jam nekėlė nė mažiausiu keblumų, viskā jis įveikė lengvai ir nepaprastai energingai.

Tenka apgailestauti, kad orkestras netapo jautriu solisto partneriu. Vienytojo vaidmenį turėjė atlikti dirigentas kūrinio muzikos vyksmą režisavo labai savotiškai, svelniausiai kalbant. Nuo pat pradžios pa-

jutome, kad solisto ir dirigento konceptijos nesutampa. Todėl dialogas su orkestru įgavo įtampos, rutulijosi tarsi trūkčiojant. Keliose orkestro *tutti* vietose buvo siekta kurtinančių garso efektų, o plėtojant bendras su violončele mintis pritrūko tikslumo ir nuoseklumo. Dirigentas buvo labai ištempęs, tai persidavė ir orkestriui. O juk Dvoržako Koncertą mūsų brandusis kolektyvas yra sėkmingai atlikęs ne tik su M. Rostropovičium, bet ir su daugeliu kitų atlikėjų!

Gerai, kad publika išspręsė būsų. Monighetti pasirinko dvi dalis – Sarabandą ir Žigą – iš Johanno Sebastiano Bacho Trečiosios C-dur siuitos. Labai savitai, vadina autentiška maniera, be *vibrato*, sodrių spalvų ir „žemėskų“ aistru atliekama muzika nukėlė į transcendentinę plotmę ir be pašalinėj trukdžių leido pasigérēti muzika bei Ivano Monighetti meistryste.

Dėl muzikavimo džiaugsmo

Kvarteto „Adora“ narius Simas Tankevičius ir Jurgis Juozapaitis kalbina Vaida Urbinytė-Urmonienė

Jauniems atlikėjams ypač sunku įsitvirtinti, sugebėti būti kitokiams, pristatyti kažką naujo. Dar visai neseniai, 2012–aisiais, susibūrė styginių kvartetas „Adora“ (smuikininkai Simas Tankevičius ir Aistė Birvydaitė, altininkas Jurgis Juozapaitis ir violončelininkė Ignė Pikalavičiūtė) jau spėjo suburti savo publiką, o visai neseniai, kovo 19–22 d., vykusiame 19-ame tarptautiniame Europos kamerinės muzikos konkurse Ilzaše, Prancūzijoje, „Adora“ laimėjo pirmąją vietą tarp 40 ansamblų iš visos Europos. Apie kūrybinę veiklą bei pasiekimus mielai sutiko papasakoti kvarteto nariai Simas Tankevičius ir Jurgis Juozapaitis.

Kaip susibūrė į kvartetą ir kodėl pasirinkote būtent šį žanrą?

Simas Tankevičius: Ne paslaptis, kad Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje studentai nuo pirmo kurso groja kvartetus, nes tai numatytu studijų programoje. Mūsų kvarteto sudėtis vis keitėsi, bet galiausiai nuspindėme, kad reikia suburti kolektyvą, su kuriuo galėtume ir toliau koncertuoti. Su violončelininkine grojau nuo pirmo kurso, tad truko dar dviem atlikėjų. Pirmiausia papasakau apie savo idėją Jurgui ir jis mielai sutiko prisijungti. Vėliau pakiečiau Aistę, su ją taip pat buvo tekė groti, ir jis ilgai nedvejojo. Taip

ir likome kartu. Mums labai pasisekė, kad teko studijuoti pas profesiory Augustiną Vasiliauską, kurio žinios ir patirtis mums atskleidė daugybę kvarteto žanro subtilybių, o jo aktyvi ir emocionali asmenybė įkvėpė muzikuoti ir grojant maksimaliai atiduoti visą save. Pasirinkome kvarteto žanrą, nes manome, jog jis yra vienas svarbiausių styginių instrumentų žanrų, leidžiantis atskleisti kiekvieno atlikėjo asmenybei, o kartu jungiantis visus bendrai muzikinei idėjai.

Vienas pirmųjų ir bene sunkiausių uždavinii naujam kolektyvui yra sugalvoti tinkamą pavadinimą.

Kaip jums tai sekėsi padaryti?

S. T.: Mūsų pavadinimas „Adora“, išvertus iš lotynų kalbos, reiškia „Garbinimas“. Mes garbiname muziką, kuri mums, ko gero, yra pats svarbiausias dalykas. Todėl šis žodis puikiai atspindėjo didžiausių mūsų vertybę. Jis rinkdamiesi daug dėmesio kreipėsi į skambesį, ir šis žodis visiems tiko. Būna, kad pavadinimą reikia sugalvoti spontaniškai. Galima sakyti, kad mums paňašiai į nutikos.

Styginių kvartetų istorija Lietuvoje yra labai reikšminga, žyminti ne vieną svarų tarptautinį pripažinimą. Lietuvos kultūros garsinimą. Šiuo metu daugėja jaunimo kvarte-

tū, šis žanras tarsi atgimsta. Kaip manote, koks jūsų išskirtinis broužas?

Jurgis Juozapaitis: Kaip minėjome, akademijoje visi, giežiantys styginius, šį žanrą norėnem norom pabando. Žinoma, po studijų toli gražu ne visi lieka prie tokios sudėties. Sunkiausia, ko gero, yra išlaikyti entuziazmą. Mes tai darome ne dėl uždarbio, o dėl savo muzikavimo džiaugsmo ir pilnatvės jausmo, kuris aplanko kartu pasiekus aukščiausius muzikinius tikslus. Kvartetu visuomet buvo, tiesiog vieni išlieka ilgiau, kiti trumpiau. Nekalbu apie žinomus kvartetus, kurie gyvuoja jau ilgą laiką. Galbūt šiuo metu naujų kvartetų yra kiek daugiau, bet jeigu reikėtų išvardinti bent penkis jaunimo kvartetus, ko gero, greitai to nepadaryčiau.

Galbūt jūsų išskirtinis broužas yra programų įvairumas? Kaip išsirenkate, ką atlikti? Ar stengiate pataikauti publikai ir groti žino-mesnius kūrinius?

J. J.: Stengiamės būti universalūs ir išbandyti visko kuo daugiau, atrasti, kas mums patiem labiau tinka ir patinka. Tai tikrai per trumpas laikas, kad viskas jau būtų nusistovėję, nugludinta. Dažnai programą tenka rinktis pagal koncerto pobūdį, būsimus konkursus, taigi jis atsiranda natūraliai, ilgai nesvarstant.

S. T.: Visiškai nesistengiamo pa-

taikauti publikai, nes tai nėra prasminga. Klausytojai, kurie ateina į mūsų koncertus, nėra nesubrendę rimtai muzikai. Svarbiausia viskā atlilikti profesionaliai, kokybiškai, nes tada ir patys rimčiausiai kūrinių klausytojai patiks. Siekiant pateikti tokius kokybiškus muzikus pataikauti netinka. Viskā reikia daryti profesionaliai ir klausytojai tikrai tai įvertins.

Ar savo darbe jaučiate daug įtampos, konkurencijos?

S. T.: Kalbant apie konkurenciją, tikrai negaliu sakyti, kad jos nėra. Ji buvo ir bus, bet mes džiaugiamės, kad yra kolektyvų, sugebančių pritraukti klausytojus, aktyviai koncertuoti ir darysti tai profesionaliai. Konkurencija stumia į priekį, jis reikalinga.

Svarbus dalykas atlikėjui – dalyvavimas konkursuose. Nesenai pelnėte pirmąją vietą tarptautiniame konkurse Prancūzijoje. Papasakote plačiau.

J. J.: Šis devynioliktajį kartą vykė kamerinės muzikos konkursas turi išties gilias tradicijas. Vienas išskirtinių broužų – jame gali dalyvauoti įvairios sudėties kamerinių ansambliai nuo trio iki seksteto. Iš esmės dalyviai siekia išsiširkinti iš vienos atlikėjų masės. Patį konkursą sudarė trys turai. Pirmame ture buvo galima patiem išsiširkinti, ką groti, tai turėjo būti dešimties minučių

trukmės muzika, kuri atskleistų stipriausias ir geriausias kolektyvo savybes. Konkurse dalyvavo net keturiaskesdešimt ansambliai, tarp kurių buvo vienuolika styginių kvartetų. I antrą turą pateko trijų ansambliai. Prieš konkursą buvo priviloma raštuoti pateikti valandos trukmės programą, iš kurios komisija pasirinko, ką nori išgirsti. Aišku, tai nėra prasta, nes valandos trukmės programma turi būti kuo įvairesnė ir įdomesnė. Tai tikras iššūkis muzikantams. I finalą buvo atrinkti keturi kolektyvai, tarp kurių buvome ir mes. Šiuo laimėjimu labai džiaugiamės, jis mums labai svarbus. Nuoširdžiai jam ruošėmės ir buvome įvertinti. Sunkiausia ir yra pasirengti konkursui. Tai suteikia daugiausiai streso, reikalauja laiko ir darbo. Atvykės padrai, ką moki ir ką gali, bet tai jau nebe taip būs. Pats pasirengimas labai pakelia kolektyvo meistriškumą, suteikia daugiau jėgos, gilumo. Konkursai tam ir skirti.

Kokie jūsų, jaunaviško kolektyvo, artimiausiai planai?

J. J.: Numatytu keli koncertai varšarą, įvairiuose festivaliuose. Šiuo metu rengiame naujas programas ir, aišku, „Slifuojame“ grojimą. Esame atviri, visuomet laukiame įvairių pasiūlymų, galbūt sulaiksime naujų kūrinių iš jaunųjų kompozitorų.

Žaidžiame... „Minet“

Rimo Tumino spektaklis Vilniaus mažajame teatre

Ramunė Balevičiūtė

Daugybę kartų žadėjės sugrįžti, Rimas Tuminas pagaliau išsesėjo pažadą: savo paties kūdikio, Vilniaus mažojo teatro, šventei, 25-mečiu, pastatė čia Thomaso Bernhardo „Minet“. Dvilypiai jausmai apėmė pažiūrėjus ir šventinę spektaklio versiją, ir „tikraja“ premjerą. Nesinorėtų manyti, kad naujasis darbas – tik mandagumo ir pareigas gestas, tačiau...

„Minetyje“, kaip ir daugelyje kitų spektaklių, Rimas Tuminas pirmiausia kalba apie savo teatrą. Jei spektaklį interpretuotume vien tik šiuo požiūriu, išvada būtų nelinksma, iš esmės paneigianti anuometinę šviesią deklaraciją „čia nebus mirties“. Bene visuose Mažojo teatro spektakliuose personažai ilgėjosi, laukė, svajojo, todėl, nepaisant neišspildymo, ir mirtis atrodė neišmanoma. „Minetyje“ tos šviesos nebéra. Beveik nebéra humoros, ir tai atrodo neįtikėtina. O kas yra?

Nors, atrodytų, Bernhardo pjesėje iš tiesų daug motyvų, artimų Tumino pasaulėjautai ir jo meniniams įvaizdžiams – tai ir šventė (veiksmas vyksta Naujuujų metų nakti), ir maskaradas, ir sniego audra, ir gyvenimo-teatro tema, ir ilgesys, ir neišspildymas, – pati pjesės esmė, jos geluonis priešintė priešinasi tumi-

niškajai visa apimančio teatro, teatro, tikresnio už gyvenimą, konцепcijai. Idomu: Bernhardui irgi rūpi teatro tema, gyvenimo ir teatro, vaidybos santykis, tačiau išapsirkėtinai teatru jis žiūri kaip į grėsmę, kaip į pragaštį. O Tuminui teatras – išsigelbėjimas, vienintelis įmanomas egzistavimo būdas. Šios dvi radikaliai skirtingos sampratos į Mažojo teatro spektaklį įnčia nemažai sumaištis.

Taigi – ką matome spektaklyje? Matome Mažojo teatro istorijos atspindžius, trumpus, atpažįstamus blyksnius – kaip antai įvaizdžius iš buvusių spektaklių, net Vytauto Šapranausko akimirksnio reinkarnaciją Tomo Rinkūno praeivyje... Man, kaip netrumpą laiką buvusiai šio teatro dalimi, ypač jautrus pasirodė į sceną išvesti gerasias Mažojo teatro dvasias – tvarkytojus ir prižiūrėtojus Bronę (visų vadinanamą tik Bronyte, ir niekaip kitaip) ir Kazį Stapulionius, vadinančius solidžius viešbučio gyventojus, o tiesą sakant, tiesiog jais esančius. Va čia tai tikras Tuminas, pamaniau. Bet štai pats Minetis – ką jis bendra turi su Mažuoju teatru?

Mažojo teatro istorijoje nesyk yra nutikę, kad Tuminas statydavo spektaklius konkretiems aktoriams, dažniausiai vyresniems, – Monikai Mironaitė, Regimantui Adomaičiui.

Tai nebuvvo geriausiai jo spektakliai, tačiau atidumas ir pagarba – bet ne garbinimas! – scenos veteranams, jau retai besulaukiantiems režisierų dėmesio, kūrė savo škāpą pridėtinę vertę. Šis yra kitaip. „Minečio“ – bent jau taip atrodo iš spektaklio – Tuminas nestatė nei Arvydui Dapišiui, nei Vladui Bagdonui. Pradėjo ne nuo aktoriaus, kuriam reikia vaidmens, o nuo personažo – ties beprotystės riba balansuojančio menininko, – kuriam reikia „energetiško“, „magnetizuojančio“ aktoriaus.

Šiaip skirtinguo prigimčiu aktoriai Minet, atstumtą i 30 metų gržimo į sceną laukiantį aktorių, trokštantį suvaidinti Lyrą, vaidina stebetinai panašiai. Bagdonas galbūt mažiau teatraliskai, jautriau išryškindamas skaudžias aktoriaus viesnatvės ir savo absurdžios padėties suvokimo akimirkas. Manyčiau, taip atsitiko todėl, kad nei vieno, nei kito kūrybinė biografija ir meninis temperamentas nerezonuoja su Minečio būdu, jo mastymu ir likimu. Nei Vlado Bagdonu, nei juo labiau Arvydo Dapišio Minetis nėra maištininkas, nėra pamičelis, kurį dėl jo „baisaus talento“ būtų galėjusi atstumti publika. Jis nėra „iñiršes menininkas“, nors tai ir išrėkia, pasišokinėdamas prie viešbučio registratūros stalelio. Šis Minetis yra veikiau žaidėjas, histrionas, vienas iš viešbu-

Scena iš spektaklio „Minetis“

D. MATVEJEVO NUOTRAUKOS
rališkai pasirėmės į savajį lagaminą kone avanscene.)

Robertas Wilsonas 1990 m. Karaliaus Lyro vaidmeniui pasirinko aktorię Marianne Hoppe. „Mariane Hoppe yra Karalius Lyras“, – savo pasirinkimą tylsyk grindė režisierius. Negaliu atskriti minties, kad geriausiai Minet būtų suvaidinus Eglę Gabrėnaitę. Nes ji yra tikras Mažojo teatro Minetis. O dabar Minetis téra viena iš daugeliu kaukių, nikelkuo neišsiskiriantis. Dramatiškesnis, tiesą sakant, pasirodė raudonai vilkinčios Damos, vaidinamos Ingos Burneikaitės, likimas, nors ji višą spektaklį prasėdi prisipažudusi prie kolonus scenos gilumoje. Tieša, galima prisiminti ankstesnius Tumino spektaklius „be herojaus“, tarkime, „Maskaradą“, bet ten prasmės ir spektaklio tema išryškėdavo per kitus veikėjus, per sceninius ženklus, per atmosferą. Tačiau Bernhardo Minetis nepakenčia būti „vienu iš“ ir keršia, kompromitudo-damas tuminiškojo žaidynio teatro universalumo idėją.

Krystianas Lupa Lietuvoje

„Gazeta Wyborcza“ apie „Didvyrių aikštės“ premjerą

Iškart po „Didvyrių aikštės“ premjeros Nacionaliniame dramos teatre, kovo 30 d. dienraštyje „Gazeta Wyborcza“ pasirodė Witoldo Mrozeckio recenzija „Krystianas Lupa Lietuvoje. Lietuviai jį suvokia visai kitaip nei lenkai“. Pateikiame tekstą skaitytojams.

Lietuvos nacionaliniame dramos teatre išyko Krystiano Lupo režisuotos „Didvyrių aikštės“ premjera. Spektaklio koproduceris – Krovos festivalis „Boska Komedia“. Lenkiška premjera – gruodį.

Lupa, kuris ne vienus metus statė „Didvyrių aikštės“ autorui Thomasui Bernhardui ir sukūrė legendinius spektaklius „Kalkverk“ ar „Ištrynimą“, pastaruoju metu vėl gržo prie austrių rašytojo kūrybos puikiai sutikta. Vroclave pastatytą „Atkarpa“ („Wycinka“). Metai prieš mirtį parašyta „Didvyrių aikštė“ – tai kaltinimas visuomenei, nesuvedusiai saskaitytų nacizmu.

Po premjeros, minint Trečiojo reicho įvykdutos Austrijos anksčios 50-metį, kilo skandalas. Prezidentas Kurtas Waldheimas (taip pat turintis nacistinę praeitį) pavadinė pjesę „dideliu austrių tautos įžeminiu“. Neatsisakydamas šiuolaikinių aliuzijų Lupa sukurė spektaklį apie

sukompromituotą, silpną ir prieš prievertą *bejėgę visuomenę*.

Hitlerio aikštė

Lenkiškų Lupos spektaklių žiūrovus „Didvyrių aikštė“ galėtų nustebinti savitvarda ir minimalizmu. Tuščios erdvės, statiski aktoriai, sėdintys ant suolelių arba ant kėdžių, ir ilgi bernhardiški monologai, kūpini nuodingų akcentų. Visi dėvi gedulingojiu jūdos spalvos drabužius – pagaliau juk esame budynėse. Juzevas Šusteris – Oksfordo profesorius iš Vienos – ką tik iššoko pro langą.

Pjesės padavinimo Vienos aikštėje 1938 m. Hitleris pasakė kalbą jį sveikinančiai miniai. Būtent ten gyveno žydas intelektualas Šusteris, netrukus sugebėjės pasislėpti Oksforde. Jo žmona neatligavo po 4-ojo dešimtmecio išvykių, bet profesorius po karo užsispyrė sugrįžti į Didvyrių aikštę ir susigrumti su praeitim. Po daugelio metų, pajutęs, kad pralaimi susidūrės su Austrija ir pasauliu, nuspindė grįžti į Angliją. Prieš pat išvykimą iššoko pro langą. Jo mirties akimirkų fortepjonas dar buvo nespėjės aplaukti į salą.

Kodėl kenčia inteligentas

Juzevas Šusteris – tai dar vienas Bernhardo *alter ego*. Apie rašytoją kalbėta, esą jis nenusižudo tik to-

dėl, kad nuolat rašo. Matome tris atsisveikinimo su profesoriumi aktus. Pirmasis, pats kameriškiausias, tai pasirengimas gedulingoje piešums. Ponija Citel, su kuria profesorius suartėjo prieš mirtį, tvarko drabužius ir batus. Išmėtyti daiktai – nesenė buvimo lūdijimai. Iš ekonomės pasakojimų, kartu ir niurgžliu, ir kupinu prisirišimo, iškyla kitoks savižudžio paveikslas – pedanto ir mizantropo, iškaudinto žmogaus, ižuliai skaudinusio artimuosis.

Vilniaus „Didvyrių aikštė“ Bernhardo pesimizmas ir kartelis kartais priartėja prie autoparodijos ar juodosios komedijos žanrų. Čia visus pranoksta velionio brolis Robertas Šusteris – Kembirdžo filosofijos profesorius. Jis vaidinantis Valentinas Masalskis – stipriausia Vilniaus aktorių ansamblio dalis. Bejėgis, sukompromituotas ir apimtas kartelio, jis vis dėlto žadina simpatiją. Nors visuomenė degraduoja, jis neparodys né vieno protesto gesto, nes gyvenimas ir taip brangiai kainuoja. „Inteligentiškam žmogui negera, kad jis apskritai privalo keltis iš lovov“, – sako profesorius. Tačiau nors Šusteriai buvo nuskriausti ir nekenčia realybės, jie yra ir jos dalis. Jie skaito tuos pačius bulvarinius laikraščius, bičiuliaujasi su šiuolaikiniu

politiniu elitu, patys taip pat yra austrų buržuažija.

Tame pasaulyje, kur net kaltinių visi apimančiam cinizmui turi būti ciniški, yra dar vienos svetimkūnės, visai kito lygmens personažas. Tai kambarinė Herta, keistai sutrikusi ir tyliai. Jos santykiai su mirusiuju neaiškūs, ji tikėjosi, kad profesorius pasiūlės ją kartu į Angliją.

Kas linksmina lietuvius?

„Atkarpoje“ liko vietos sapnui apie kitą pasaulį, net jei jis iliuzoriškas. Vietos menininko, kuris palieka susikompromitavusiu miesčionių saloną ir nepaisant nieko nusprendžia rašyti, misijai. „Didvyrių aikštė“ nepalieka net tokios vilties. Vienintės dalykos, gelbstintis personažus, yra bejėgė ironija. Teatras, kuris yra Šusterio našlės aistra ir pabėgimas,

Lupa su Bernhardu negailestingai išjuokia. Galima rasti prieiglobstį poetijoje ir mene, bet tik iki tam tikros ribos, – tvirtina Robertas.

Būtent ši dalis, profesoriaus savižudžio vaikų ir jų dėdės profesoriaus pokalbis, sukelia didžiausią žiūrovų entuziazmą. Ypač Roberto monologas apie valstybės žlugimą. Į sakinius apie Bažnyčios ir verslo galiaj, apie korumpuotas ir kvailinančias medijas bei visas partijas katalikiškos Lietuvos žiūrovai reagavo plojimais. Savo padarė ir išraiškinga, beveik plakatiška pabaiga. Lupos, kuris pirmiausia laikomas žmogaus psichikos gelmių tyrinėtoju, gerbėjus lenkus gali stebinti, kad jo teatras Vilniuje suvoikiamas kaip itikinama politinė ir višuomeninė satyra.

PARENGÉ K. R.

Trys „bravo“ Lietuvos baletui

ATKELTA IŠ 1 PSL.

(Kristina Galalytė) – išdidus, bet vengiantis efektų, mažslus, su vos ižvelgiamą šypsena atskleidžiantis judesio grožį ir trapumą.

Ypač svarbus „Nepasakyti dalykų“ atmosferai yra apšvietimas – kaip ir choreografija, dinamiškas, kartais valdomas pačių šokėjų, pradžioje nukreipiančių didelius švies-tuvus į žiūrovus, bet dažniausiai – savarankiškas, išryškinantis kūną, judesį, sukuriantis jo atsiradimo iš nicko iliuziją. Dėmesio vertas šokėjų ansambliskumas, vienodas emociinis nusiteikimas, nors vienoje gretoje šoka ir primabalerinos (Anastasija Čumakova, Kristina Gudžiūnaitė), ir primarijai (Genadijus Žukovskis, Stanislavas Semaniūra), ir solistai (Neringa Česaitytė, Vaida Šniurevičiūtė, Marius Miliauskas, Voicechas Žuromskas), ir jauni, jdomai savo galimybes atskleidžiantys kordebaletu šokėjai (Charlotte Le-jeune, Oriana Jiménez, Žilvinas Beniuševičius, Vaclav Connor Redpath). Reikia tikėtis, kad choreografo išsa-kytas noras dar sykį sugrįžti į Vilnių, ir dirbtu su Lietuvos baletu šokėjais nebuvo vien neįpareigojanti man-dagumo frazė.

Su Martynu Rimeikiu siejamos Lietuvos choreografijos viltys – ši kūrybos sritis vegetuoja, todėl mė-ginimai kurkti ką nors nauja atsi-duria po didinamuoju stiklu. Už padažnėjus Lietuvos choreografijos pulsą tenka dėkoti baletu trupės meno vadovui Krzysztofui Pasto-rui – jo inicijuotas projektas „Kū-rybinis impulsas“ veikia jau keletą metų, ir nors ne visos šokėjų ambi-cijos pasiteisina, kūrybinę choreo-grafijos aplinka tampa įvairesnė ir konkurencingesnė.

Rimeikio kūryba – taip pat „Im-pulso“ rezultatas. „Belaukiant Go-do“ 2012-aisiais, „Kelionė“ 2013-aisiais – ir „Visur kur mes nebuvom“, savarankiškas spektaklis pripažintų Europos šokio meistrų kūriniių draugijoje. Laukimas, kelionė – šios temos ryškios naujausiamie ir kol

„Dalykai, kurių niekam nepasakoju“

kas didžiausiamame Rimeikio darbe. Pusvalandžio trukmės kūrinys turi bendrų bruožų su Galili choreo-grafija ir požiūriu į kūrybą, ir plastiškais sprendimais. Abiejose spek-takliuose siekiama kūrybos ir kūrėjo atvirumo: Galili dalijasi tuo, ko nie-kam dar nesakė, Rimeikis veda ten, kur dar neteko būti – ir jam pačiam, ir atlirkėjams, ir žiūrovams.

Spektaklio nuotaika išlieka švel-niniai minoriška, o puikią erdvę šiai kelionei sukuria Marijaus Jacovskio scenografija: kairiame scenos šone nusidriekianti vertikalių šviesos stuplų įstrižainė – riba, už kurios ve-riasi miglotas kelionės tiklas. Ri-binių dvasinų būseną nuotaiką per-teikia ir įtaigi Levo Kleino sukurtą šviesų dramaturgija. Spektaklis pra-sidėda iš tamso išnyrančia gyvujų skulptūrų kompozicija, o įvairiomis pozomis sustingę šokėjai netrukus jau skubriai žingsniuoja po sceną, ir šis pasikartojantis motyvas yra ne-lyginant jausmo ir nuotaikos vin-jetė, kuri atskiria ir sujungia choreo-grafinius epizodus: monologą, trio, kvartetą, duetus.

Choreografas savo pilnametra-žiu debiutui pasirinko Maxo Rich-terio muziką, ji tampa atrama artis-tams, kuriantims jausminį spektaklio turinį (ramu šokėjų įvaizdį sukūrė kostiumų dailininkė Lauryna Lie-paitė). Žiūrovai netrunka pajusti bendrą choreografo ir šokėjų dar-bo rezultatą, kuris pagrįstas abipu-siu pasitikėjimu ir galimybe ne att-lkti, bet kurti, pasakyti šį tą sau ir žiūrovams savo vardu. Šokio epizo-dai sklandūs, plastiški, be išorinių efektų, derinantys veiksmą ir būse-ną. Formos požiūriu šiuolaikinio šo-kio judesiai siejami su neoklasikine leksika – merginos šoka su puantais, vyrai turi progą pademonstruoti šuo-lius ir sukinius, tačiau viskas sušve-ninta, prislopinta, netekę klasiki-niam baletui būdingo kietumo.

Andrius Žužalkinas, Eligijus Butkus, Rūta Juodzevičiūtė, Haruka Ohno jau pažįstami su Rimeikio

„Bolero“

M. ALEKSOS NUOTRAUKOS

šokio stilistika, o naujajame darbe prie jų prisijungę Igoris Zaripovas, Ernestas Barčaitis, Marta Rueda ir Miquelis Lozano. Nepaisant pa-trauklaus atvirumo, spektaklyje jun-tamas choreografo nepasitikėjimas žiūrovais, galbūt ir nerimas, kaip bus sutiktas pirmas didesnis jo kū-ryinis – gal todėl čia nuskamba tas pabrėžtinai dirbtinis juokas, kurio vietą Rimeikio choreografinės kelionės prasmų žemėlapyje dar no-rečiai pasitikslinti. Vis dėlto tai ne choreografinis, o režisūrinis akcen-tas, kaip ir tos šokėjų vaikštynės; iš esmės įtaigiam kūrinui lemiamos reikšmės šie neaiškumai neturi.

Maurice'o Ravelio „Bolero“ Lietuvos baletu scenoje skamba nuo 1932 metų, o vidurinė baletu ger-bejų karta dar pamena Maurice'o Béjart'o spektaklį, pastatytą Jorge Donnui ir rodytą perpildytuose Sporto rūmuose 1987-aisiais. „Bo-lero“ yra statę ir Lietuvos choreo-grafai Jurius Smoriginas bei Anže-likai Cholina. Naujausias darbas –

Krzysztofo Pastoro autorinė replika. 2012 m. Olandijos nacionalinio baletu trupei pastatytas Pastoro kū-ryinis, perkeltas į Vilnių, dėl Martos Fiedler kostiumų tapo juslingesnis – merginas apvilkusi trumpomis suknelėmis (Amsterdamse visi šoko su raudonais berankoviais triko), dai-lininkė sustiprino vyriško ir mote-riško prado įtampą, kuri nerimda-ma pulsuoją per visas penkiolika kūrinio minucių.

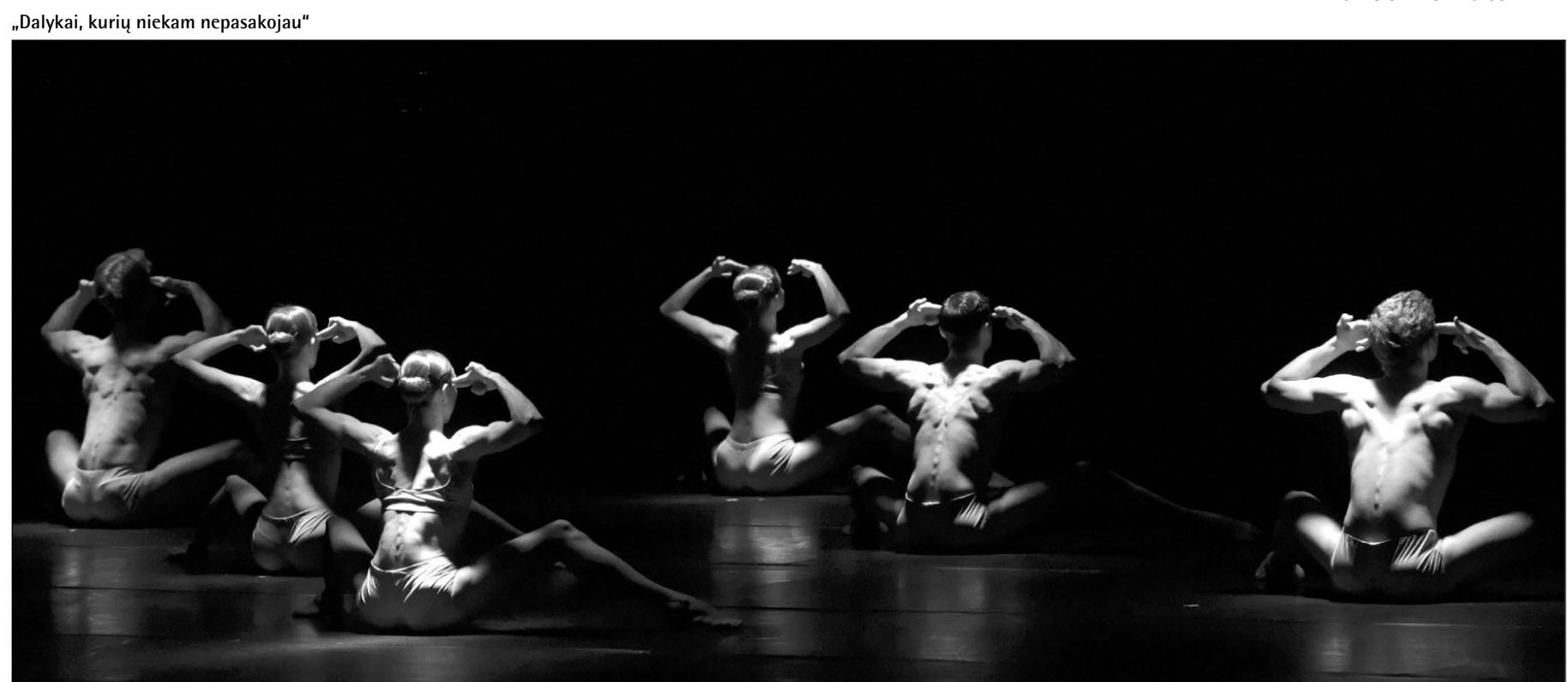
„Bolero“ – ryškus kontrastas pir-miems dviem vakaro kūriniams – švelnų liūdesį ir mašlių melancholi-ją keičia sodri, nuolat stiprėjanti aistra, užvaldanti ir kūną, ir sielą. Du solistai išsišikiria iš kordebaletu ir nepaliекa scenos iki paskutinės akimirkos. Scenovaizdis kuriamas pasitelkus apšvietimą, čia vyrauja sodrūs juodi, geltoni, raudoni tonai. Choreografas kuria įdomius solis-tų ir kordebaletu scenų junginius – kartaais solistų fone atsiduria vienas ar keli šokėjai, veiksmas suskyla į du lygiaverčius planus, priverčia iš-

skaidyti dėmesį ir pajusti choreo-grafinio kūrinio keliamatiškumą.

Premjeroje šoko dvi stiprios, in-dividualios šokėjų poros, jaučian-čios muzikos bei choreografijos dvasią ir mokančios ją perteikti žiū-rovams: Olga Konošenko ir Kipras Chlebinskas, Greta Gylytė ir Eligijus Butkus. Labai gerą įspūdį plastiškai ir emociskai darniu šokiu pa-liko kordebaletas. Auganti „Bolero“ jausminė įtampa, persipinančios so-listų ir kordebaletu scenos paskutiniuose spektaklio akorduose įgau-na įdomų akcentą – scena lieka tuščia, o solistai, mezgę efektingą jausmų ornamentą, kartu su paskutiniiais muzikos garsais ir šviesos pliūpsniu vienas nuo kito atšyla.

Itaigai, raiškai skambėjo Mo-desto Barkausko diriguojamasis or-kestras, pirmuojuose dvieluose kū-riiniuose mokėjės sukurti niuansuotą, skaidrią melancholišką nuotaiką, o „Bolero“ įkaitinės su ryžtinga jėga.

HELMUTAS ŠABASEVIČIUS

Naujas menininkės autoportretas

Audronės Petrašiūnaitės paroda „Iš toli sugržta miškas“ galerijoje „Meno niša“

Kristina Stančienė

Audronė Petrašiūnaitė mėgsta persikūnyti. Dar visai neseniai ji savo paveiksluose buvo virtusi Lady Gaga su rausvais nuogu kūno ar žalios mėsos apdarais, negvomis sceninio grimo kaukėmis... Šis kūrybos posūkis į televizinę, masinės kultūros realybę gestiškos lietuvių tapybos, dažniau išpažištancios orų mitinį kalbėjimą, fone atrodę drąsus ir keistas. Personažas ryškiai apšiestoje scenoje – viešos kančios, nepakeliamo skausmo metafora, kažkuo primenant beviltiškas deformuot kūnų kankinimo scenas Franciso Bacono paveiksluose. Sadomazochistiniai Lady Gagos pasirodymai tapytojai buvo parankūs ir kaip vaizdiniai moters fiziniams bei dvasiniams pasaulyui atverti. Abjektiškas nedailumas, grubumas, perregimi ir susiliejančios veidai, figūros, siluetai – tarsi viena į kitą sudėtos dėžės-slėptuvės, kuriose glūdi kokia nors intymi ir kartu visuotinė, bendra archetipinė tiesa: kad kūnas yra mirtinas, kad neišvengiamai ateina akimirką, kai jam nepakeliamai ima skaudėti, darosi ankšta, nepatogu, gėda... Ivaizdindama skandalinės popmuzikos simboliją, tarsi ten-kindama vujaristinius stebėtojo potroškius, tapytoja kartu kalbėjo ir apie save – kovą ir susitaikymą su fizine negalia, kasdienį buvimą su ja. Tai ne kančios apoteozė, o jos tyrimas tapant, arba – apžiūrinėjant iš arti, glostant, čiupinčiant, pripažiustant ją neišvengiamai savojo gyvenimo dalyve, partnere, bendrininke, naikintoja ir įkvėpėja. Panašūs aktų su savo kančia nuolat atlikdavo Frida Kahlo, tik Petrašiūnaitė dažniausiai reikalangas kito fizinis, išorinis pavidalas, arba – stiprus savojo apibendrinimas.

Užtart naujausiuose kūriniuose Petrašiūnaitė kitoka – baikšt laukinių girių elnė, kurios siluetas susileja su sijonuota moters figūra. Ji tarsi jau nebe šeimininkė savo jaukiuose kambariuose, kuriu frag-

Audronė Petrašiūnaitė, „Iš toli sugržta miškas“. 2014 m.

mentus prisimename iš ankstesnės jos tapybos. Juose išsirikuojant medžiai, pasak pačios tapytojos, kadaise pamatyti namuose brékstant ryti, miške atsiduria minkštai krėslai, tarsi žemės kupstai, pievomis virsta languoti lovatiesių kvadraatai. Šiose kompozicijose tarsi kiek priblėso šalti lediniai ir raudoni, skaudžiai ryškūs „popscenos“ tapybinio periodo atspalviai. Tarsi grižo ankstesnioji, atpažystama, kamerinė, jauki ekspresionistė, kurios kūryba, pasak Algirdo Uždavinio, „ilgą laiką atrodiusiai kaip rami, kaleidoskopiskai kintanti upės tēkmė, mirgantys savo atspalviais ir niuansais, tarsi nektaru apgiręs gulėtum Višakio Rūda tekančios Misisiupės pakrantėje, kontempliuodamas tai, kas atsiveria it svagius ir neaprépiamas gyvenimo sapnas“ („Audronė Petrašiūnaitė: prarastos laimės žemėlapiai“, Daile, 2007 m., rugpjūtis). Nors ir ne vi-

siškai išsižadėjusi popmuzikos simbolio peruką, kostiumų spalvų aitrumo, dabar perregimus siluetus Petrašiūnaitė tapo kaip vienas kito atspindžius, efemeriskas kartotes, kuriose neatskirime objekto nuo jo emanaciją. Nesantys ir tuo pačiu metu reprezentuojamis paveiksle, jie yra tarsi langai žiūrėjimui, savotiški žvilgsniuose.

Pastarųjų metų drobėse tapytoja kloja dažą didelėmis, ramiomis dėmėmis, suvaldytomis spalvinėmis struktūromis, ne erzindama, provokuodama, o greičiau kontempliuodama ir ramindama. Be to, šiuose paveiksluose vis aptinkame kates. Tai amžinos Petrašiūnaitės tapybos dalyvės, realaus ir metafizinio pasaulio tarpininkės, savo minkštomas letenėlėmis be garso tipenancios per visas jos drobes, jaukiai susisukusios, snūduriuojančios, tarsi stabdančios paveikslų laiką, nugramzdinančios

vaizduojamą sceną į somnambulišką romaus būdravimo būseną. Jos pasiduoda glostomos nematomos veikėjų rankų, tarsi primindamos fizinio aplinkos patyrimo svarbą šios menininkės kūryboje.

Tačiau viena Petrašiūnaitės tapyboje nesikeičia. Tai autoportretiškas, dienoraštinius kūrybos pobūdžius. Galima sakyti, kad jos tapyba yra fenomenologika, nes siekia pažinti ir perteikti išgyvenimus ir aplinką „tiesiogiai“, atspindėti kito patyrimą tokį, koks jis yra iš tiesų, čia ir dabar, esamuoju momentu. Fenomenologinei pasaulėvokai artimas ir menininkės siekis patirti save ir pasaulį ne tiek per intelektualų pažinimą, kiek per tiesioginį suvokių, intuiciją. Todėl jos drobėse vidiniai išgyvenimai ir išorės išpūdziai susilieja ir kaskart tampa istabiai atsivérimo akimirka. Tarkim, jaunesnės karto tapytojos Eglės Gineitytės kūrybos metafizika iš esmės reiškiasi per laiko ir erdvės sustingymą, išaldymą, o Petrašiūnaitės atveju – per ekspresiją, moteriškas, skausmingas ir kartu autobiografinę atverčias.

Nors pažodinė konkretybė gal ir nėra Petrašiūnaitė labai svarbi, parodai parašytas puikus, jausmingas jos pačios tekstas atskleidžia, kiek gamtos motyvuose, konkrečiai – miško peizaže, jie mato įvairiausią atspalvių, tonų, sužadinančią vaizduotę ir tapybinius „instinktus“. Be to, juk, pasak menininkės, pas ją i namus ateina ne koks nors abstraktus, o konkretus Višakio Rūdos miškas, visada buvęs ir jos namų vietoje, ir nors dabar neregimas, nėra pasitraukęs, o tik pakeitęs pavidalą arba persikėlęs į kitą realybės dimensiją. Norint pajusti kasdienės aplinkos ir gamtos artumo svarbą menininkės kūryboje, jos namuose galima neakivaizdžiai „pasisiečiuoti“ Modernaus meno centro parengtame videoreportaže. Taip pat – žvilgtelėti į Višakio Rūdą, dar meninė Viktoro Vizgirdos tapybinius regėjimus, per interneto paieškos

langą. Net ir toks medijuotas, fragmentinis žiūrėjimas parodo, kad tai ramus ir žalias kraštas, o menininkės namus gaubia ramybę ir susikaupimas. Ant jos stalo žiovauja katės, jos traukia savo serenadas tiesiai į kamerą ir stengiasi įsitaisyti šeimininkei ant rankų... Tačiau už šių atsitsiktinių išpūdzų slypi gilesnė prasmė. Vie name interviu Petrašiūnaitė sako, kad nors paveikslas atsiranda ne prie molberto, jį reikia „matyti“ savo vidumi, tačiau kalba ir apie aplinkos svarbą – orientaciją pasaulio šalių atžvilgiu tapant, jaučiant lauke augantį ažuolą ir jo kaimienių tekančius gyvybinius syvus („Tapytoja Audronė Petrašiūnaitė: „Aš paveikslą „nedarau“, aš jais gyvenu“, www.bernardinai.lt, 2013 03 17). Vadinas, santykio su natūra požiūriu Petrašiūnaitės tapyboje tarsi apsisuka laiko ratas ir gržtama prie emocingos arsiminkų gamtos pajautos. Gamta menininkė rūpi „grynuoju“ pavidalu, be šiuolaikinės civilizacijos urbanistinių priemaišų, gal net kiek pagoniškai, panteistiškai. Kita vertus, sutapatinama miško struktūrą su interjeru, ištrindama ju ribas, tapytoja peizažą naudoja kaip atspirties tašką sudėtingesniams, daugiasluoksniam pasakojimui sukurti.

Taigi, nauji A. Petrašiūnaitės paveikslai skatina susimąstyti ir apie peizažo, arba, kalbant plačiau – gamtos vaidmenį šiuolaikinėje lietuvių tapyboje. Plėtodata savitą antropomorfizuoto autobiografinio peizažo žanrą menininkė tik patvirtina, kad gamta savo struktūrų įvairove išlieka menui begaline, neišsemta stichija. Tai ir įkvėpimo šaltinis, ir irankis tapybinei klausai treniruoti, ir motyvas, vaizdiniams ar tramplinas vienai kito pasakojimo link.

Paroda veikia iki balandžio 21 d.
Galerija „Meno niša“ J. Basanavičiaus g. 1/
13, Vilnius
Dirba antradieniais–penktadieniais 12–18 val.,
šeštadieniais 12–16 val.

Nedažni stiklo meno blyksniai

Baltijos šalių šiuolaikinio stiklo meno ir vitražo paroda „Švytintys, pjaunantys, dūžtantys“ VDA parodų salėse „Titanikas“

Evelina Januškaitė

VDA Monumentaliosios tapybos ir scenografijos katedros organizuota tarptautinė paroda „Švytintys, pjaunantys, dūžtantys“ į parodų salę „Titanikas“ sukvietė daugiau nei 30 Baltijos šalių akademinių meno bendruomenės narių, pristatančių savo kūrybą. Lietuvos, Latvijos ir Estijos dailės akademijų dėstytojų ir studentų darbai šioje erdvėje sužibo ir idėjine, ir vizualine įvairove. Parodos konцепcija nenurodo į konkrečią temą: ji labiau skirta pri-

statyti kūrybines ir technologines kaimyninių šalių stiklo ir vitražo meno tendencijas.

Kas yra šiuolaikinis stiklo ir vitražo menas? Kuo šiandieniniam meno kontekste, kuriame dominuoja konceptualumo paieškos, ypatinė ši materia? Šiuolaikinė meno praktikoje mentaliniai raškos elementai svarbesni už fizinių meno kūrinio būvi, o medžiagos menui kurti ieškoma neišsenkančiuose vaizduotės ir pasąmonės kluonose. Vis dėlto stiklas, kaip raškos priemonė, nepraranda savo žavesio: dabarti-

niamame mene jis īgauna naujų netikėtų rakursų. Stiklas derinamas su fotografija, videoprojekcijomis, šviesos instalacijomis, o kartais meno kūriniu tampa tiesiog eksponavimui pritaikytas stiklo lakštas. Varijuodamas daugialypiai įvaidžiai jis atskleidžia niekuo nepakeičiamą iliuzoriškumo naratyvą. Taip stiklas tampa atspindžiu kupinu menu, kuris suspindžia žiūrovo žvilgsnyje į kaskart skirtingais optiniais efektais priplūdytą perspektivą.

Ką žiūrovui sako terminas „vitražas“? Daugeliui jis stereotipiškai

asocijuojasi su sakralinės paskirties pastatais, polichromine simbolika ir architektūrinu sanykiu su erde. Dabartinis vitražas gerokai pranoksta savo ištakas – novatoriški eksperimentai net ir šia senaja technologija nuvedė šiuolaikinį kūrybinių ieškojimų kelio. Vitražas tampa lankščia meno rūšimi, į savo aplinką išsleidžiančia nūdienos technologijas, kad būtų suruktas originalus kultūrinius produktas. Gal dėl to menininkai vengia šio termino, po truputį pervadindami vitražą „architektūriu“ ar „interjeriniu, me-

niniu, dekoratyviu stiklu“. Tarsi pirmiškai savyoka nurodo į amatą, į praeities kultą, tarsi ši definicija įkalinčiu koncepcine pajauta švino profiliuose. Turbūt todėl klasikine technika atliktų kūrinį parodoje beveik nepamatysime. Negana to, vitražas jau ir nebūtinai kabinamas ant lango – visais įmanomais būdais ši meno rūšis vaduoja iš stereotipinio sastangoje ir taip atskleidžia įvairiai lypę medžiagos grožį. Desperatiškai siekdami šiuolaikiškumo stiklo me-

NUKELTA | 7 PSL.

Atrasite savyje, pamatysite telefone

Dano Aleksos ir Rimos Blažytės parodos galerijoje „Akademija“

Rita Mikučionytė

Potvyniai ir atostogai – universalus mūsų gyvenimo dėsnis: gal kas detaliav ji patyrinės, apsibrėžęs parodų sferą? Kartais atidaroma be galio daug naujų parodų, tad vos spėj (o dažniausiai nespėj), nes susitampa su asmeninio gyvenimo painstinkiniu) laktysti iš vienos ekspozicijos į kitą. Kitą (ypač tuomet, kai turi šiek tiek daugiau laisvo laiko) parodų tikrovės pasaulyje tyro visiška ramybę...

Ką daryti, jei galerijoje nebuvome, kūrinių nepamatėme? Paprastai, kai neatidėlioti darbai ir kasdienybės rūpesčiai nužudo fizinę galimybę pasiekti senamiestį, sedame prie kompiuterio ar išsitraukiamo išmanuji – peržiūrime parodos fotoreportažus, paskaitome komentarus... Manote, labai daug prarandaite? Priešingai, kai kada jūs laukia stebetini virtualių pasivaikščiojimų atradimai, ypač jei realybėje rodytų kūrinių dydžiai bei ju eksponavimas galerijos erdvėje yra labai santykinis, t.y. iš esmės reliatyvus ir nuolat kintantis!

Taigi, šiakart pabandysime rekonstruoti atmintyje išlikusius vaizdus iš ką tik „Akademijos“ galerijoje veikusių Dano Aleksos ir Rimos Blažytės parodų, apžiūrėdami interneše šių menininkų kūrybos pristatymus.

Dano Aleksos projektai mane sudomino dar prieš porą metų, kai LTMKS svetainėje „Letmekoo.lt“ ieškojau šiuolaikinio meno projekty, susijusius su savasties ir aplinkos refleksijų paieškomis. Ištigo menininko plaukimas per Nerį (ypač vaizdus Evaldo Janso filmuoti veiksmo epizodai ties „kaimiška“ upės pakrante šalia NDG), kurį įkvėpė Jurgio Kairio skrydis po Baltuoju tiltu ir Vidmanto Urbono bandymas perplaukti Baltijos jūrą. Tai atrodė kaip komiškai tragiškas Dano Aleksos poeigis, turint omeny miesto valdžios ambicijas, fizinių galios ribas ir ekologiją (įtartina gelvą upės vanduo simboliniam akvariume, kurio talpa prilygsta menininko kū-

no tūriui). Kitur Danas Alekso balsuoja ant 12 m ilgio, 1,3 m aukščio buomo, kuris perkeliamas į skirtinges mesto erdves – galeriją, prekybos centrą ir pan. Šis rizikinis pasirodymas viešumoje – tarsi vaikščiojimas meno ir vartojimo paribiais, žongliuojant socialinio statuso vertėmis. Visa tai ir dar dau-

parodą ką tik matėme toje pačioje galerijoje ant tos pačios sienos).

Dano Aleksos videofilmė buvę bendraklasiai susirenka į dailės pamoką ir piešia prieš juos pastatyta stovą su vaizdo kameras. Aprašinėti suolai, piešimo lentos tampa istoriniai paveikslais. Vis dėlto man išpu-

ramiai ir neskubant pastudijuoti atskirus vaizdus.

Autorės gyvenimo tiesos ir minėtys kartais plėtojami paveikslėlių diptikuose, kuriuos eksponuojant galerijos salėje žaidžiama dydžiais ir vieta. Taigi internetinėje erdvėje to nepajusite, ypač rodytų darbų dydių, nes vieni jų buvo kaip pašto

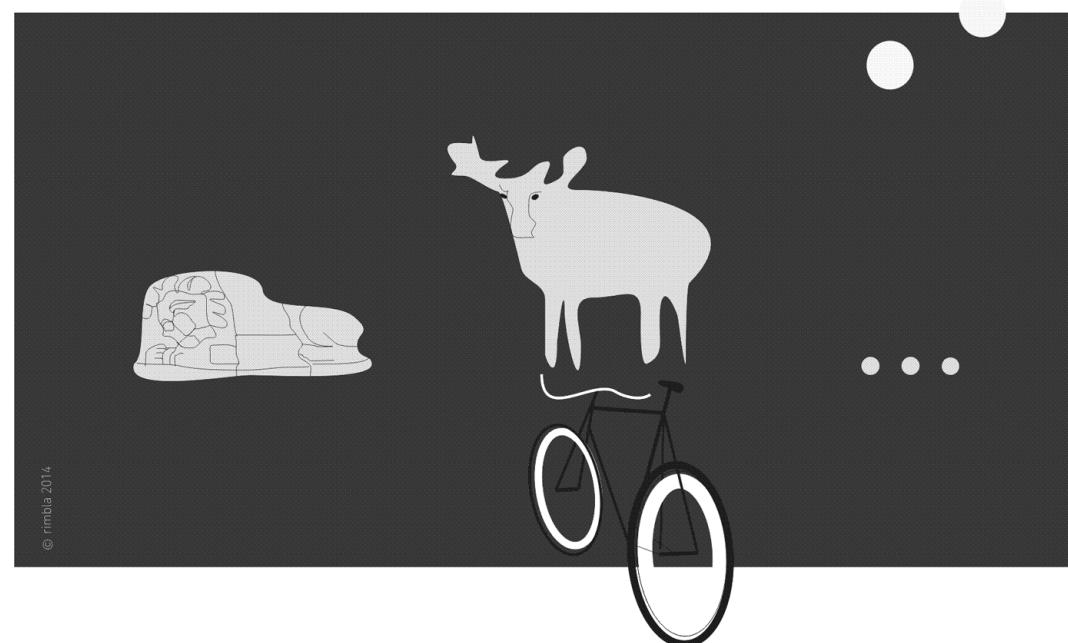
quit muses

ros tinklo sistemos reikalauja prisijungimo slapyvardžio, kurį sudaro trys pirmosios mūsų vardo ir pardvards raidės. Kad ir kaip toks junginys tau nepatikyt, tu negali jo pakeisti. Su tuo susididė ir Rima, bet stoškai priemė ši iššūki, lietuvių kalbos žodyne aptikusi žodžio „rimbla“ reikšmę...

Nors Rima Blažytė nuo Arvydo Šaltenio skiria kelios tapytojų kartos, jų galima drąsiai vadinti tikraja Maestro mokine, nes jos kūryboje taip pat svarbiausia – tiesos sakymas ir atvirumas. Galbūt dėl to jos užfiksuotos mintys ir atsvirėmai tokie suprantami daugelui iš mūsų. Juose slipy ir kasdienybės nuobodulys, ir paslaugtingi atsiltinkumai, ir bandymas ižvelgti likimo ženklus. Tai kasdienybės dienoraštis, kur liūdesys savaip prajuokina, o depresyvias nuotaikas išvaiko absurdžios situacijos ir desperatiški mūsų veiksmai, taip jautrai užfiksuoti ir pašiepti autorės. Be to, čia nemažai kultūrinių perversijų, kuriose su meile ir švelnia ironija interpretuojami žymių menininkų (Andy Warholo, George Baselitz, Gerhardo Richterio ir kt.) kūrybos principai.

Trumpi komentarių anglų kalba yra taiklūs ir paprasti, tad juos supras bet kuris žiūrovas, ypač internetinės erdvės lankytojas. Kartais minimalistinės manieros, kelias deales ir ryškiaspalvės dėmes apjungiantys paveikslėliai yra daugiaiprasmiai, tad jų semantika nėra taip lengvai išfruojama – po pirmu buitišku sluoksniu slipy skaudūs moters potyriai ir praeities reminiscencijos.

Dar 2007 m. nutapytas „Draugo portretas“ – Gedimino kalno papédėje besiilsintis gyvūnas – ilgą laiką buvo Rimos vizitinė kortelė. Aišku, skaitmeninis formatas, kitaip negu sakralus tapybos aktas, bet kurį sumanymą leidžia greit igyvendinti ir išplatinti. Tačiau visur ryškus Rimos gebėjimas taikliai pamatyti ir subtiliai išjausti – asmenišką patirtį perteikti universalia dabarties kalba.

rimbla, „Mūzų atsisakymas“ („Quit muses“). 2014 m.

gauj atrasime asmeninėje Dano Aleksos kūrybos svetainėje (www.danasaleksa.lt), ir tik nuo mūsų pačių priklausys, kiek ilgai joje naršysime, prisimindami savasias viešosios aplinkos tyrinėjimų patirtis...

Žiūrėdami „Artnews.lt“ fotoreportažą (Danai, prašom greičiau įkelti į savo svetainę visą parodos medžiagą su videofilmu ir juodojo aplanko turiniu) matysime naujausią menininko projekta „122 kab.“, kuriame atkuriama dailės pamoka. Neabejotinai prisiminsime savo mokylos laikus ir kartos vertėbes. Dažausime lyg klasės susitikime po dviešimt šešerių metų, galvodami, kaip keitėsi mokyklos ir gatvių pavadinimai, žmonės, o dailės kabinečiai išliko absolūciai tok pat (beje, dabar Jame dirba taptojas Sigitas Lukauskas, kurio vieno paveikslėlio

abėcėlė, kurioje randi Dano kartą formavusius žmones, reiškinius, daiktus. Tai unikalus būdas apipasakoti laiką, kuriame ir kuriuo kadaise gyvenai. Pasijutau lyg Arkadijos piemuo Nicolas Poussino drobėje prie užrašo „Ir aš čia buvau...“ ... Ačiū, Danai, už progą prisiminti Jurą Ivanauskaitę, „Foję“, „AC/DC“, Atsuktuvą, perestroiką, Gorbačiovą... ir Gediminą Adli.

Asmeniniai prisiminimai, parašoksiomis žodžių sandūromis taip pat suintrigavo Rima Blažytė, pristačiusi „Akademijos“ galerijoje 2014–2015 m. skaitmeninę kūrybą. Visus eksponuotus ir nerodytus vaizdelius nesunkai (kol neaktyvuota naujoji nuoroda) rasite autorės „FB“ paskyroje „rima.blazyte“. Joje naršydami, tikiuosi, turėsite papildomos naudos, nes niekas netrukdy-

atvirukas, kiti kaip A1 dydžio plakatas, tačiau tuomet neskausmingai galėsite patys išsivaizduoti, ką didintumėte, o ką mažintumėte... Pavyzdžiui, aš, žiūrėdama internete, vienus Rimos Blažytės kūrinius išsivaizdavau gerokai didesnius, tad parodoje nusivyliau pamačiusi kai kuriuos iš jų mažus, juolab reikšmingas detales galėjau geriau matyti tik jas išsidinusi. Be abejo, išskodami virtualaus ir realaus atspausdinto vaizdo skirtumų aptiksime spalvinų niuansų nesutapimą, tačiau jie bus gan neskausmingi, palyginus realų tapytą paveikslą ir jo reprodukciją.

Kaip ir Dano Aleksos, dauguma Rimos Blažytės kūrinių man yra tragiškai komiški arba, atvirkštai, komiškai tragiški. Šiuo požiūriu charakteringa jos autorystės ženklo „rimbla“ istorija. Iš tikrujų, tam tik-

ATKELTA IŠ 6 PSL.

nininkai ir vitražistai nuklysta į menininkus paribius, taip sukurdami žiūrovo interpretacijoms atvirą terpę.

Parodoje eksponuojami kai kurie darbai šioje aplinkoje besisukančiems meno gerbėjams jau matyti iš ankstesnių parodų, tačiau dažniausiai tai – tų pačių autorių, jau ne kartą dalyvavusius bendrose Baltijos šalių parodose, idėjinėi ir eksperimentinių ciklų tēsiniai. Tokios parodos, kuriose reprezentuojama trijų Baltijos šalių stiklininkų ir vitražistų kūryba, leidžia palyginti ir ivertinti skirtinges mėnesių meno lauko tendencijas, išryškinti jų santykį ir transformacijas. Ižvalgesnis žiūrovas, aplankęs keletą tokų lyginamųjų ekspozicijų, nesunkiai galėtų suklasifikuoti lietuvių, latvių ir estų kūrinius: Latvijos mokyklą mėgsta

Jurģis Krieviņš, „Kaukės“. 2014 m.

karšto stiklo liejimą ir formavimą, aiškias formas ir sudėtinės kompozicijas. Lietuviai neturi tokios aukštostos kokybės technologinės bazės kaip estai, tad mūsų autoriai daž-

niai linksta perteikti mintį techniškai paprastesnėmis priemonėmis. Estijos menas glaudžiai susietas su skandinaviška tradicija, todėl estų kūrinių visuomet žavii neprickaištinga kokybe, minimalizmu ir itin taikliais meniniais akcentais turinio bei formos pozūriu. Estų kūrinius sunkiai „perskaityti“ iš pirmo žvilgsnio, o tai tik dar labiau traukia žiūrovo peržengtį tą meno objektą ir stebintį subjektą skiriančią ribą.

Parodos pavadinimas „Švytinčios, pjaunantys, dūžtantys“ intriguoja, tačiau čia neišvysime „aštrių“ kamپų, duženų, sukriventų stiklasienių... Manyčiau, taip siekiama parbrėžti medžiagos panaudojimo perspektyvą – aštriabriaunį pjaunantį stiklą galima paversti glotniui, o dūžantį ir trapų – masyviu tvirtu stiklo luitu. Kūriniuose nėra destruktyvumo, nejuntamas nesaugu-

mo ar pavojaus jausmas. Provokuojantis pavadinimas pasako daugiau nei pati parodos idėja, aprašyta anone. Pavadinimas slepia mintį, kad medžiagos žmogaus rankose gali virstti ginklais: priklauso nuo to, kaip mes tą medžiagą naudojame. Stiklas gali pjauti, bet gali tapti puikiu meno kūriniu, metalas gali tapti koviniu šautuvu, bet taip pat iš jo gali būti išlieta skulptūra... Šiandienos kontekste tokios temos išgyja drąsus ir solidarumus, susivienijimo ir palaikymo reikšmę, perteikiamą kultūrinių paveldėjimą.

Lietuvoje stiklo ir vitražo parodos rengiamos itin retai. Paskutinį kartą trijų Baltijos šalių akademinių stiklo meno paroda vyko prieš penkerius metus. Be abejo, nepamirškime tokų svarbių tarptautinių parodų kaip „Vitrum Balticum“ trienalę, paroda „2D“ „Arkos“ galerijoje,

tarptautinis stiklo meno simpoziumas „Glass Jazz 2014“ Panevėžyje. Parodos Lietuvoje nėra dažnos, tačiau ne vien todėl kiekviena šių rečių progų ekspozicinėje erdvėje pamatyti išpudingų dūžtančių kūrinių paletę auditorijai tampa išskirtiniu išvykiu – stiklo ir vitražo parodos pasižymi unikaliu vaizdinio efekto ir technologinio meistriškumo deriniu. Tokios parodos užburia, todėl apmaudu, jog ne taip dažnai žiūrovas apdovanojamas šiuo dinamišku, kartkartėmis kiek efemeriu, skirtingu pasikartojančiu šviesos teatrui stiklo briaunose. Šis straipsnis pavadinamas „Nedžių stiklo meno blyksniai“ ne todėl, kad stiklo ir vitražo menas yra kažkas laikina, o todėl, kad tokios parodos, nors ir retos, kartu yra labai efektinios.

Paroda veikia iki balandžio 18 d.

Paukštis labirinte

Nauji filmai – „Žmogus-paukštis“

Živilė Pipinytė

Alejandro Gonzálezo Iñárritu filme „Žmogus-paukštis“ („Birdman“, JAV, 2014) kiekvienas, net antraeilis personažas sugeba atvesti prie naujų istorijų, aliužių ir prasmui. Visas jas sujungia pagrindinis filmo herojus aktorius Riganas Tompsonas. Kadaičiai jis išgarsėjo populiarame Holivudo filme apie Žmogus-paukštį, bet dabar jo šlovė prigeso ir Riganas nusprendė ją susigrąžinti statydamas Brodvėjaus teatre Raymondo Carverio pjesę „Apie ką kalbame, kai kalbame apie meilę“, kurioje vaidina pagrindinį vaidmenį. Riganą slegia atsakomybė ir baimė, kad gali nepavykti. Juolab kad į spektaklį jis sudėjo ne tik menines ambicijas bei savo pinigus, bet ir lūkesčius susitaikyti su savimi ir su aritmiais – mylimomis ar mylėtomis moterimis, narkotikus norinčiai mesti dukterimi. Neatsitiktinai viena svarbiausių scenoje jo herojaus sakomų frazių yra „Aš neegzistuoju!“, o bene nuoširdžiausias paties Rigano prisipažinimas (pirmiausia sau): „Manęs nebuvo mano gyvenime.“

Iš pirmo žvilgsnio gali pasiroti, kad tai tradicinė Holivudo taip mėgstama istorija apie amžiaus ar kūrybinę krizę išgyenantį menininką. Tačiau režisierius nuo pat pirmų kadrių, kai matome levitujantį

Riganą, leidžia suprasti, kad pasakojimas bus kitoks. Jis pasiūlo iškart kelis požiūrius – tikroviską ir vaizduotę. Todėl filmas primena labirintą, kuriamo kartu su Riganu galima klaidžioti po teatro užkulisius ir aktoriaus fantazijos užkabarius, po Niujorko gatves ir neseną kino istoriją. Šio labirinto vientisuomo išpūdį sustiprina Emmanuelio Lubeckio kamera, itin meistriškai sukurianti nepertraukiamą veiksmo ir erdvės išpūdį.

Gonzálezas Iñárritu prisodrina filmą daugybę prasmii, kurios atsi- veria vis kitame labirinto posūkyje. Trapi riba tarp Rigano fantazijų ir realybės, tai, kaip „realistikai“ rodomas vidinis jo pasaulyis, kuria pasakojimą apie kūrybą. Kadaičiai Riganas buvo masinės kultūros dalis – jo suvaidintas Žmogus-paukštis žinomas visame pasaulyje. Teatras, kuris sic- jasi su aukštajā kultūra, tarsi turėtų liudyti Rigano ambicijas būti menininku. Tačiau jo *alter ego* vis dėlto yra Žmogus-paukštis. *Birdman*. Būtent jis apibūdina ir vidinę aktoriaus būseną, ir yra jo ego metafora.

Gaila, bet lietuviškas vertimas nutrina filmo vizualiniame lygmenyje akivaizdžias aliujas į Betmeną. Jos svarbios, nes Rigana vaidinantis Michaelas Keatonas išgarsėjo būtent po Timo Burtono „Betmeno“ (1989), kuriame suvaidino žmo-

gų-sikšnosparnį ir ilgai buvo siejamas su šiuo vaidmeniu. Autobiografinis motyvas, kurį pabrėžia Žmogaus-paukštio kostiumas bei plakatas, kabantis aktoriaus drabužinę, svarbūs ir aktoriui, ir Gonzálezui Iñárritu, ne kartą akcentuojančiam „Žmogaus-paukštio“ autotematizmą ir autoironiją. Juk neatsitiktinai filme pasirodo Edwardo Nortonas vaidinamas aktorius Šireris, kuris vaidina taip, kaip liepia Stanislavskio sistema (tiesa, „pakoreguota“ Lee Strasberg), ir kuris pajégia seksualiai susiaudinti tik scenoje. Šireris vienintelis gali užimti traumą patyrusio aktoriaus vietą, nes kitos garsenybės (Fassbenderis, Renneris...) filmuoja iš ciliniuose Holivudo „sikveluose“ arba „prikveluose“.

Riganas neaukiai jaučiasi šiuolaikinės kultūros, kurią gal jau reikėtų vadinti socialinių tinklų, erdvėje. Čia nusitrynė aukštosios ir žemosios kultūrų ribos ir, ko gero, Riganas jos nesupranta, nors duktė Sem (Emma Stone) ir bando paaiškinti subtilybes. Tai puikiai atskleidžia epizodas, kai pusnuogis Riganas bėga Taimso aikštė, o praeivai filmuoja Žmogus-paukštį savo telefonais. Riganas taip ir negali suvokti, kad būtent šie „Facebook“ ar „Twitter“ atsidūrė vaizdai ir liudija populiarumą. Gal todėl jis pats renka tikrą skrydį, nes nenori su-

sitaikyti su mintimi, kad grynoji kūryba niekam nereikalinga? O gal jis tiesiog pagaliau nori būti laisvas nuo visko, kas neleidžia jam būti savo gyvenime?

Šiuolaikiniame kine vis rečiau pasitaiko, kad filme būtų tiek daug

ar „Babelyje“, kur viena mintis buvo apžiūrima ir vartoma iš skirtingu pusiau, o gausūs filmo personažai atrodė tiesiog iliustratyvūs, „Žmoguje-paukštje“ režisierius pasitiki žūrovu, jo sugebėjimu suvokti „teatrą teatre“, susieti aluzijas, konvencijas,

sluoksnį, kuriuos luptum lyg koptu galvą, ir kad filmas nesibaigtų išėjus iš kino salės. Tie sluoksniai atsiveria palaipsniu, kaip kad vienas nuosekliausiu filmu aktoriaus ir kaukės motyvas. Pastaroji filmo pabaigoje tampa groteskišku, po plastinės operacijos sutvarstyti Rigano veidu. Kitaip nei ankstesniuose Gonzálezo Iñárritu filmuose, ypač didaktiškuose „21 grame“ išeiti iš užburto savaime suprantamų šių dienų kino banalybių ir stereotipų rato. Tai, kad šiemet „Žmogus-paukštis“ gavo visus pagrindinius „Oskarus“ (geriausio filmo, režisieriaus, scenarijaus, operatoriaus), prisipažinsiu, nustebino. Kita vertus, juk neatsitiktinai visas filmo pavadinimas skamba: „Žmogus-paukštis, arba Netikėta nežinojimo nauda“.

Kiekvienas turi savo Žmogu-paukštį

Pokalbis su Emma Stone

Woody Allenas, kurio „Mėnesienos magijoje“ Emma Stone suvaidino pagrindinį vaidmenį, pavadino jauną aktorę didžiausiu atradimu ir iškart pakvietė į naują filmą. „Žmoguje-paukštje“ Stone suvaidino Rigano dukterį Sem, bandančią išsivaduoti nuo narkotikų priklausomybės. Šis vaidmuo atnešė jai „Oskaro“ nominaciją. Pateikiai interneite pasirodžiusio Martos Balagos pokalbio su Emma Stone apie „Žmogus-paukštį“ filmavimą fragmentus.

Sako, kad dirbant su Alejandro Gonzálezu Iñárritu reikia turėti storą odą.

Alejandro turi ypatingą sugebėjimą pajusti bet kokį melą, tarsi jo viduje būtų gerai sureguliuotas metalo detektorius. Anksčiau nieko padaus nemačiau. Jei jis supranta, kad kadru nepasinaudos, neleidžia tau baigti, nes jam tai tuščias laiko ir energijos švaistymas. Be to, jis siaubingai rėkia ir vaidinamai scenai ipusėjus staiga išgirsti: „Neee! Viskas!“ Tai labai įaudrina. Desperatiskai nori pagaliau išgirsti jo „Taip“ ir gyveni su mintimi, kad kita dieną bus kitaip. Gal tai ir vargina, bet pamažu ir pats pasineri į be-

protybę (*juokiasi*). Šis filmas sukelia paniką vos išgirdus apie jo konцепciją! Man tai buvo siaubinga patirtis, nes reikėjo šokti į gili vandenį ir aklai tikėti, kad viskas bus gerai. Nė vienas iš mūsų neturėjo žalio supratimo, kaip tai atrodyti ekrane.

Emma Stone filme „Žmogus-paukštis“

Tam tikra prasme darbas šiame filme man buvo katarsis. Alejandro išmokė įžengti į nuosavą baimę. Tokia pamoka vertinga.

„Žmogus-paukštis“ nufilmotas ypatingai. Ilgi kadrai reikalauja kiekvieną sakinių ir kiekvieną judesi apskaičiuoti minutės tikslumu. Klaidoms vietos liko nedaug.

Iš pradžių tai labai baugino. Viskas turėjo būti tobula, nes net dėl menkiausios klaidos reikėdavo nutraukti filmavimą ir viską pradėti nuo pradžių. Visi jautė didelę įtampaną – ir aktoriai, ir filmavimo grupė.

„Žmogus-paukštis“ – satyra, bet ši situacija, be abejo, verta pašaipų. Edwardas Nortonas, kuris, beje, suvaidino Halką, sakė, kad aktoriai vaidina filmuose apie superdidvyrius, nes jie atneša daugiau pinigų nei darbas su Wesu Andersonu ir gali būti visai įdomus patyrimas. Mielai prisimenu darbą dviejuose filmuose apie Žmogų-vorą, nors, žinoma, jis visai kitoks. Tokiuose filmuose vis dėlto didžiausias vaidmuo tenka technologijoms.

Tačiau tie filmai atneša populiarumą. Juk ir „Žmoguje-paukštje“ nuskamba teiginys, esą šlovė – tik vargšė prestižo giminaitė. Kaip su jais?

Turėčiau šį sakinį išsiuvinėti sau ant pagalvėlės (*juokiasi*). Darau viską, ką daro paprasti žmonės, o kad neišskraustytu iš proto, medituoju ir skaitau. Iš tikrujų visi su tuo dorojamės daugiau panašiai. Prieš 50 metų žmonės nepardavinėjo savo vietoje, reikėjo puikiai mokėti sa-

kų bulvarinei spaudai ir nesiderėjo su jais, kas daugiau sumokės, o paracai nesekė vaikų, kurie įdomūs tik todėl, kad gimi į savo tėvams. „Žmoguje-paukštje“ vaidinu tokį žvaigždės vaiką, kuriam sunku augti be paramos jausmo ir be žmonių, kurie visada sugebės tave nuleisti ant žemės. Bet įdomu – mano herojė pyksta ant savo pripažinimo trokštančio tėvo, nors kartu yra ištitinusi, kad jo gyvenimas neturi prasmės, nes jis neegzistuoja socialiniuose tinkluose.

„Žmogus-paukštis“ iš tikrujų ir pasakoja apie tą nuolatinį pripažinimo, priėmimo poreikį.

Alejandro vislaik kartoją, kad kiekvienas iš mūsų turi savo Žmogu-paukštį. Aktorystė – keistas darbas, nes reikalauja iš tavęs ir jautrumo, ir kartu storos odos. Kuo labiau jautiesi beginklis, kuo labiau bijai, tuo geresnis bus galutinis rezultatas. Kažkuri tavo dalis nori tave nuo to apsaugoti, bet, kita vertus, puikiai suprant, kad kartais privilai visiškai apsinuoginti, nes antraip neįvykdys užduoties. Tai nuostabu ir siaubinga, bet mano darbas remiasi tuo, kad kasdien kažką... jaučiu.

PARENGÉ K. R.

Šlykštūs žodžiai iš televizijų širdies

Krėsle prie televizoriaus

Iš banko vis gaunu pasiūlymus „senjorui“, nors nepretenduoju juo būti ir pajuntu pasidygėjimą kiekvieną kartą, kai išgirstu šį veidmainišką žodį, kuris itin dažnai skamba vaistų reklamose. Televizijų anon-suose nuolat girdėti žodis „grandas“, tarsi gyventume maurų krašte. Vienas tinklalapis populiarus lietuvių dizainerio klientes kažokdėl vadina „stiliaus ikonomis“, net jei dizainerio supratimas apie stilių akivaizdžiai prasilenka su puosia-mos ir didelius pinigus jam sumo-kėjusios ponios esme.

Medijos kasdien mums bruka totali žodinių kičą, kuris prasibrovę net į konseratyvią ir, atvirai sakant, ne labai paslankią lietuvių kalbą. Vis stebiuosi, kaip neatsiranda lietuviškas „celebrity“ atitinku, juk akivaizdu, kad norėdamas tapti žvaigžde, garbenye ar ižymybe vis dėlto turi ką nors nuveikti, o koks nors „celebritas“ ar „celebritė“ (prime-na tautišką „cepeliną“) tik parazituja socialiniuose tinklelione bei žiniasklaidoje. Tiesa, kartais šie piliečiai pluša prie „sienelių“, nes po kiekvienos lietuviško filmo premjeros ar kokio nors kino festivalio mano elektroninių paštų užkemša prie sienelių prigludusiu „žmonių“ nuotraukos. Žiūri ijas, į televizoriaus ekraną, kur net na-cionalinės televizijos laidas veda vi-skai susikompromitavęs politikas juokdarys, atsiverčiu populiarų dienraštį, kuris išsiusošas garbina sportininkus, išjungiu Seimo televizijos kanalą ir pagaliau pradedu suprasti, kad tai ir yra tikroji Lietuva. Jei jos gyventojų daugumą ten-kiniai tokie politikai ir tokia žiniasklaida, vadinas, jie atspindi žiūrovų ir rinkėjų norus, lükescius bei kul-tūros ar valstybės išsivadavimą.

Priešintis galima tik individualiai-neskaityti dienraščių, nežiūrėti lie-tuviškų televizijų, nedalyvauti veid-mainių inicijuojamuose renginiuose ir šventėse. Juolab kad televizijos net nerodo nieko naujo, nuolat kartojasi sugražulėjė pokalbių šou ar gyvenimo būdų laidų dalyviai ir de-shimtis kartų jau rodyti filmai. Ypač tie, kuriuose vaidina aistringas Vladimiro Putino gerbėjas ir lobistas Stevenas Seagalas. Pastebėjau, kad jie rodomi kiekvieną savaitę.

Esu prieš bet kokią cenzūrą, bet kai Lietuvoje uždraudžiamas vienas rusų kanalas, o visi lietuviški kana-lai nuo ankstyvo ryto iki vakaro ro-do primityviausius rusiškus serialus, šloviniarčius įvairaus plauko nusikal-telius, atsiprašau, bet tada televizijos prievalzdams, kaip tam sename anekdote, reikia arba apsimauti apatinius, arba nuo kaklo nusiuimi kryžių, nors, žinoma, demagogija nemirtinga. Pernai apsidžiaugiau, kai „C gates“ pradėjo retransliuoti opozicinių rusų kanalą „Dož“, bet po kelių mėnesių džiaugmas baigėsi. Kai paskambinai į „C gates“, man paaškino, kad jis nebuvu populia-rus. Matyt, atsižvelgus į žiūrovų pra-šymus, dabar retransliuojama „Pū-ko televizija“ ir panašaus lygio reginai, o bene dviečimt metų lie-tuviam žadamo ARTE vis dar rei-kia laukti.

Šią savaitę televizijos taip pat ne-rodyb nieko naujo. Iš dar nespėju-sių nusibosti galiu parekomenduo-ti pernykštį prancūzų režisierės, scenaristės ir produserės Rose Bosch filmą „Vasara Provanse“ (TV3, 22 d. 21.30). Jis nepasižymi ypati-gomis kinematografiniems vertybėmis, greičiau patrauklus tuo, kad kupinas 7-ojo dešimtmečio nostal-gijos, o daliai žiūrovų, matyt, dar ir

„Vasara Provanse“

sužadins prisiminimus apie saulėtajį Provansą.

Filmo herojai – Lija, Adrienas ir nuo giminimo kurčias mažasis Teo – vasarą atsiduria Provanse, pas nie-kad iki tol dėl šeimos kivirčų nema-tyt senelį Polį (Jean Reno). Tai ne-ju svajonių atostogos, nes senelį še-imava vadina bepročiu, bet praeis vi-sai nedaug laiko ir skirtingu šeimos kartą atstovams bus visai įdomu su-sipažinti, o susipažinus ir pakeisti vieniems kitus. Juolab kad senelio karta kovojo prieš karą Vietnamo, pažino Vudstoką ir nekentė varto-jimo, o jaunieji, nors ir maištingi, yra vartotojai iki gyvo kaulo.

Pastebėjau, kad kartais kūrėjų biografijos būna daug įdomesnės už jų filmus. Matyt, Bosch atvejis tok. Ji buvo garsi žurnalistė, raše repor-tažus apie kruvinus raudonuojų khmerų ir tailandiečių susidūrimus, vaikų kontrabandą iš Šri Lankos, baskų teroristus. 10-ojo dešimtmečio pradžioje susidomėjo kinu ir ta-po produsere: vienas pirmųjų jos produisuotų filmų buvo Ridley Scotto, 1492: Rojaus užkaravimas, kur-iamo pagrindinį vaidmenį sukūrė Gerardas Depardieu. Nuo 2006-ųjų Bosch pati kuria filmus.

Vietnamo karą, kuriame dalyvauja amerikiečių kompanijos „Air Amer-ica“ pilotai. Vienas jų, Bilas, pam-ažu pradeda suprasti, kad išvėlė į gē-dingus ir pavojingus dalykus, nes užsiima narkotiku ir ginklu kontra-bandą.

Tiem, kuriuos sugraudino nau-jausios žinios apie Angeliną Jolie, siūlau prisiminti Floriano Henckelio von Donnersmarcko Venecijoje fil-muotą kriminalinį galvosukį „Turis-tas“ (TV3, 20 d. 21.30) bei Philippo Noyce'o trilerį apie serijinį žudiką „Kaudų kolecininkas“ (LNK, 22 d. 22.10). Vis dėlto grožėtis Jolie galima net jei filmą žiūri šimtajį kartą.

Esu didelis prancūzų režisierius Bertrand'o Tavernier filmų gerbė-jas. Jis sugeba susieti kriminalinę intri-gą, filosofines potekstes ir nebūtini-nai prancūzų kino istoriją. TV3 šivakar (17 d. 22.50) vėl primins 2009 m. JAV kurtą režisieriaus filmą „Elektriniame rāke“. Tai Jameso Lee Burke'o ro-mano ekrанизacija ir, sakyciau, pui-kus pasvarstymas film noir tema. Jis perkels į tirštos atmosferos Luizianą, kur detektivas Deivias (Tommy Lee Jones) gaudo serijinių jaunu moterų žudiką. Gavęs pranešimą apie pelkėje rastą juodaodžio lavoną, de-tektivas prisimena seną nusikaltimą, kuris gali būti susijęs su dabar-tine byla.

Deivas Tavernier filme lyg nauja detektivo Filipo Marlou reinkar-nacija – personažą kankina prae-tis, bet jis nori apsaugoti dabarties pasaulį nuo blogų žmonių. Detek-tivas yra savaip tragiska figūra: jis turi moralinius principus, gerai pa-zista žmones, bet lengvai pasiduo-da įniršiu, kurį Jame sužadina blo-gis. Tačiau įniršis griauna ir ji pati.

Jūsų –

JONAS ŪBIS

Pakeliui į kiną

Filmas apie režisierių Rimą Tuminą „Pakeliui į prieplauką“

Mantė Valiūnaitė

Teatro dienos proga Vilniaus tarptautiniame kino festivalyje „Ki-no pavasaris“ ir praėjusių savaitę Nacionalinėje dailės galerijoje pri-statyta debiutinis Ramunės Saka-lauskaitės dokumentinis filmas „Pa-keliui į prieplauką“ (Lietuva, 2014). Tai keturiasdešimties minučių kelio-nė į teatro režisieriaus Rimo Tumo-nio gyvenimo ir kūrybos detales. Filme siekiama sukurti visapusišką režisie-riau portretą, apžvelgiami jo vaikys-tės atsiminimai, mėgstomas vietas, santykiai su šeima bei kolegomis ir, žinoma, kasdienybė teatre.

Dokumentiniame kine svarbią vietą užima biografiniai ar auto-biografiniai filmai, į centrą statan-tys žmogų. Kaip ir fotografijoje ar tapyboje, filmuose dažnai rodomas kuo nors režisierių sudominęs žmo-

gus, nesvarbu, ar tai būtų svarbi ir išpudinga asmenybė, ar praciavis gatvėje.

Fotografijoje ar tapyboje asmuo sustengdomas laike – talentingi kū-rėjai portretuose ir per šią vieninte-lę užfiksuočiai akimirką sugeba apré-peti įvairius portretuojamojo veiklos ar gyvenimo aspektus bei lekiantį laiką, tačiau kinas pasižymi ypatinga sa-vybe atskleisti judantį ir laike esan-gyvenimo ir kūrybos detales. Filme siekiama sukurti visapusišką režisie-riau portretą, apžvelgiami jo vaikys-tės atsiminimai, mėgstomas vietas, santykiai su šeima bei kolegomis ir,

žinoma, kasdienybė teatre.

Vien prisiminus Henriko Šablevičiaus kino portretus galima džiaug-tis šio žanro galimybėmis ir talentin-go režisieriaus išmone. Jo filmuose portretas galiapti ir mistine pasa-ka, ir detektyvu, ir paprastos kasdie-nybės monumentu, apverčiančiu viską aukštyn kojom. Ką jau kalbėti apie televizijai sukurtą Šablevičiaus dokumentinį trumpametražį filmą „Atspindžiai“, drąsiai ekspe-

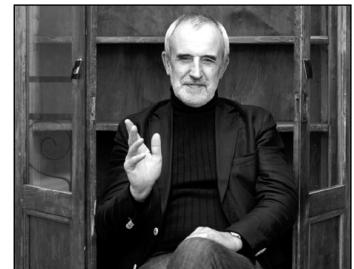
riamentuojančiu kine forma perteki-ų Stasio Krasausko kūrybą.

Pasidžiaugus lietuvių režisieriu-mi, išgryniusiu portreto dokumentiniame kine formos galimybes, ten-ka apgailestauti, kad nesugebame mokyti net iš savų. Pirmiausia reikė-tu paminėti, kad Ramunė Sakalaus-kaitė nėra režisierė. Ji – žurnaliste, pri-sidėjusi prie kelių dokumentinių ir reportažinių filmų gimimo. Savo re-žisūriniam ir produseriniam debiu-tui ji pasirinko ne tik Lietuvoje, bet ir Maskvoje kuriantį teatro režisie-rių Rimą Tuminą. Tai asmenybė, ku-ri, anot artimųjų, kolegų ir kritikų, regis, išties yra galinga, masysi uo-la ar bedugnė, kaip ją ivardijo pati Sakalauskaite. Sekti pasakojimą iš-ties įdomu, juk ne vienam žiūrovui maga pasiklausyti teatro režisie-riau atviravimui, šmurkštelėti į jo repeticijas, išgirsti, ką kalba kole-

gos, kokios nuotaikos Lietuvos ir Rusijos aktorių balsuose ir užkulisiuose. Filme pristatomas ir režisie-riau darbas Mažajame teatre Vil-niuje, ir Jevgenijaus Vachtangovo teatre Maskvoje.

Režisierė galima girti už didžiu-les pastangas kaupiant nufilmuotą medžiagą, gebėjimą dirbtį su pen-kiais operatoriais (Viktoru Radajevu, Albatrosu Flandrezu Munozu, Andrejumi Putilovu, Marcusu Eche-varria, Grigorijumi Zundelovičiu-mi) skirtingoje šalyje ir išsaugoti nuoseklumą.

Tačiau „Pakeliui į prieplauką“ ne-pasiiekia tos prieplaukos, kurią ga-lima būtų vadinti kinu, o sustoja vos pradėjės kelionę. Sakalauskaite ne kaip į informacijos pertekimo siūstuvą. Sakalauskaite liko iškikima žurnalistikai ir pasiūlė televizijai puikiai tinkantį reportažą, trumpai ir greitai supažindinantį su garsia teatro asmenybe.

„Pakeliui į prieplauką“

vaidai bei repeticijų fragmentai. Žinoma, ir tokios sudedamosios da-lys būtų iškalbingos, jei į dokumentinį kino portretą būtų pasižiūrėta ne kaip į informacijos pertekimo siūstuvą. Sakalauskaite liko iškikima žurnalistikai ir pasiūlė televizijai puikiai tinkantį reportažą, trumpai ir greitai supažindinantį su garsia teatro asmenybe.

Parodos	Galerija „Aidas“ Trakų g. 13 Manuelos Ugo-Ehrlich (Šveicarija) tapybos paroda „Gyvenimas ir pojūčiai“	M. Žilinsko dailės galerija Nepriklausomybės a. 12 Mykolo Žilinsko 110-osioms gimimo metinėms skirta paroda „Nuo fiordų iki Alpių viršukalnii: Europos peizažai iš Mykolo Žilinsko (1904–1992) kolekcijos“ iki 26 d. – Kauno tarptautinė grafikos bienalė	„7md“ rekomenduoja
VILNIUS			Dailė
Nacionalinė dailės galerija <i>Konstitucijos pr. 22 XX a. Lietuvos dailės ekspozicija</i>			VDA parodų salėse „Titanikas“ jau atsidarė studentų meno dienų paroda „Kosminė odiseja 2.0“, žyminti festivalio, kuris tėsis iki balandžio 24 d., pradžią. Jaunos kuratorių Dovilė Daunoravičiutė ir Rasa Kavaliauskaitė ne tik pristato jaunus menininkus įprastais būdais, bet ir sudarė jiems sąlygas prisistatyti patiem gausybėje renginių – šalia parodos Senamiesčio ir Naujamiesčio erdvėse vyks „Pop up“ galerijos, kontaktų vakaras, parodos, performansas, tiesioginės translacijos iš kitų VDA fakultetų, dirbtuvės, kinas, slaptas knygynas, poezijos skaitymai, koncertai ir kt. Programą galima rasti čia: http://www.kosmineodiseja.net/programa.html . Tikrai verta pasižiūrėti, kokie ateiviai okupuoja mūsų meno erdvę!
Vilniaus paveikslų galerija <i>Didžioji g. 4 Chodkevičių rūmų klasicistiniai interjerai Lietuvos dailė XVI–XIX a. Jurgio Baltrušaičio memorialiniai baldai Paroda „Vladislovo Neveravičiaus studijoje“ Algirdo Petruolio (1915–2010) gimimo šimtmečio paroda „Pustonių turtais paletėje“</i>			
Radvilių rūmai <i>Vilniaus g. 24 Europos dailė XVI–XIX a. „Dubingių ir Biržų kunigaikščiai Radvilos“ Paroda „Senųjų ikonų paslapty. Andrejaus Balykos ikonų kolekcija: pagrobta, grąžinta, papildyta“</i>			
Taikomosios dailės muziejus <i>Arsenalo g. 3A Paroda „Maistas buduare“ Paroda „Absoliuti tekstile. Nuo ištakų iki XXI a.“</i>			
Vytauto Kasiulio dailės muziejus <i>A. Gaštauto g. 1 Retrospektivinė Vytauto Kasiulio kūrybos ekspozicija Paroda „Jonas Rimša (1903–1978). Ugnies ir džiunglių magija“</i>			
Lietuvos nacionalinis muziejus Naujasis arsenatas <i>Arsenalo g. 1 Senosios Lietuvos istorija XIII–XIX a. Lietuvių liaudies menas Kryždirbystė Paroda „Kovo 11-oji. Atkurtos Neprikalaujančios Lietuvos apdovanojimai“ Paroda „Pavasario šventinių papročiai ir simbolai“</i>			
Kazio Varnelio namai-muziejus <i>Didžioji g. 26 K. Varnelio kūrybos ir kolekcijos ekspozicija Lankymas antradienį–šeštadienį iš anksto susitarus tel. 279 16 44 Vilniaus gynybinės sienos bastėja</i>			
Bažnytinio paveldo muziejus <i>Šv. Mykolo g. 9 Bažnytinio paveldo muziejaus ekspozicija</i>			
Šiuolaikinio meno centras <i>Vokiečių g. 2 Paroda „ti:kro:vv: po psichodelikos“ nuo 17 d. – Žilvino Landzbergo paroda „Be karūnos“</i>			
Galerija „Kairė-dešinė“ <i>Latako g. 3 iki 25 d. – Jono Čepo kūrybos paroda „Nuėjimai ten pat“ Mato Dūdos kūrybos paroda „Švieselė“</i>			
VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJOS GALERIJOS	Parodų salės „Titanikas“ <i>Maironio g. 3 iki 18 d. – Lietuvos, Latvijos ir Estijos šiuolaikinio stiklo meno ir vitražo paroda „Švytintys, pjaunantys, dūžtantys“ iki 24 d. – paroda „Kosminė odiseja 2.0“</i>	Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus Tolerancijos centras <i>Naugarduko g. 10/2 Arnoldo Schönenbergo centro (Viena) parengta paroda „Jaunasis Schönenbergas Vienoje iki 1900-ųjų“ Paroda „Cornelia Gurlitt: širdies kelionė“ (Vilnius vokiečių ekspresionistės akimis 1915–1917 m.)</i>	Spektakliai
Tekstilės galerija „Artifex“ <i>Gaono g. 1 iki 22 d. – Žymanto Katino ir Sauliaus Kmieliausko paroda „Tarp šviesos“</i>	Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos galerija <i>Šv. Jono g. 11 iki 20 d. – paroda, skirta Tarptautinei frankofonijos dienai „Pasinerkime į Brugę“</i>	Klaipėdos galerija <i>Bažnyčių g. 6 iki 19 d. – Kunigundos Dineikaitės tapybos darbų paroda „Aš myliu šią mėlyną“</i>	VILNIUS
A. ir A. Tamošaičių galerija „Židinys“ <i>Dominikonų g. 15 Dailininkų Tamošaičių kūryba XIX–XX a. pirmos pusės liaudies meno rinkiniai</i>	„Skalvijos“ kino centras <i>Goštauto g. 2/15 Indrės Aleksiejūnienės paroda „Konfeti“</i>	ŠIAULIAI	
	„Skalvijos“ kino centras <i>Goštauto g. 2/15 Indrės Aleksiejūnienės paroda „Konfeti“</i>	Laiptų galerija <i>Žemaitės g. 83 iki 23 d. – Kazio Kęstučio Šiaulyčio humorografijos paroda „Medijų nuotykiai“</i>	
		Dailės galerija <i>Vilniaus g. 245 iki 25 d. – Giedrius Šiukščiaus fotografikos paroda „Prarasto laiko pėdsakai“ Sigito Prancučio piešinių ir tapybos paroda „Ak tu alus“</i>	
		PAN EVĒŽYS	
	Nacionalinis M.K. Čiurlionio dailės muziejus <i>V. Putvininko g. 55 iki 19 d. – Adolfo Vaičaičio paroda „Pilnatis“</i>	Dailės galerija <i>Respublikos g. 3 nuo 17 d. – Panevėžio krašto tautodailės paroda</i>	Nacionalinis operos ir baletų teatras <i>17 d. 18.30 – P. Čaikovskio „MIEGANČIOJI GRAŽUOLĖ“. Dir. – M. Staškus 18 d. 12 val. Kamerinė salėje – PREMJERA! S. Mickio „ZUKIS PUIKIS“. Dir. – J. M. Jauniškis, rež. – J. Sodytė, scenogr. – K. Siparis 18 d. 18.30 – O. Narbutaitės „KORNETAS“. Dir. – R. Šervenikas 19 d. 12 val. – S. Prokofjevo „PELENĖ“. Dir. – A. Šulčys (Nacionalinės M.K. Čiurlionio menų mokyklos Baletu skyrius) 21 d. 18.30 – G. Kuprevičiaus „ČIURLIONIS“. Dir. – R. Šervenikas 23 d. 18.30 – L.A. Minkaus „BAJADERĖ“. Dir. – M. Staškus 24 d. 18 val. – R. Wagnerio „LOHENGRINAS“. Muzikinis vad. ir dir. – R. Šervenikas</i>
		ŠIAULIAI	
		Baroti galerija <i>Aukštajoji g. 3/3a Arūno Kulikauskos fotografijos darbų paroda „Originalai – Polaroid pinhole“</i>	
		Galerija „si:said“ <i>Galinių Pylimo g. 28 nuo 17 d. – Rolando Marčiaus paroda „Memelio mėlis“</i>	
		Klaipėda	
		KKKC parodų rūmai <i>Aukštajoji g. 1 / Didžioji Vandens g. 2 iki 19 d. – Lino Jusionio tapybos paroda „Anapus laiko, laukiant, kol tai nutiks“ Alfonso Budvyčio (1949–2003) fotografijų paroda „Iškalbinga tyla“ Ignas Kazakevičius ir Vido Poškaus projekto „Remake, arba Meno terminalas: Melancholiјa.LT“ paroda</i>	
		ŠIAULIAI	
		„Laiptų galerija“ <i>Žemaitės g. 83 iki 23 d. – Kazio Kęstučio Šiaulyčio humorografijos paroda „Medijų nuotykiai“</i>	
		Dailės galerija <i>Vilniaus g. 245 iki 25 d. – Giedrius Šiukščiaus fotografikos paroda „Prarasto laiko pėdsakai“ Sigito Prancučio piešinių ir tapybos paroda „Ak tu alus“</i>	
		PAN EVĒŽYS	
		Dailės galerija <i>Respublikos g. 3 nuo 17 d. – Panevėžio krašto tautodailės paroda</i>	
		Vilniaus mažasis teatras <i>17 d. 18.30 – N. Erdmano „SAVIŽUDIS“. Insc. aut. – T. Stirna, rež. – G. Tuminaite 18 d. 18.30 – „24 VALANDOS IŠ MOTERS GYVENIMO“ (pagal S. Zweigo novelės). Kūrėjos – V. Bičkutė, V. Kochanskytė, D. Rudytė („Mažasis teatras. Mažoji forma“)</i>	
		ŠIAULIAI	
		„Laiptų galerija“ <i>Žemaitės g. 83 iki 23 d. – Kazio Kęstučio Šiaulyčio humorografijos paroda „Medijų nuotykiai“</i>	
		Dailės galerija <i>Vilniaus g. 245 iki 25 d. – Giedrius Šiukščiaus fotografikos paroda „Prarasto laiko pėdsakai“ Sigito Prancučio piešinių ir tapybos paroda „Ak tu alus“</i>	
		PAN EVĒŽYS	
		Dailės galerija <i>Respublikos g. 3 nuo 17 d. – Panevėžio krašto tautodailės paroda</i>	
		Vilniaus mažasis teatras <i>17 d. 18.30 – N. Erdmano „SAVIŽUDIS“. Insc. aut. – T. Stirna, rež. – G. Tuminaite 18 d. 18.30 – „24 VALANDOS IŠ MOTERS GYVENIMO“ (pagal S. Zweigo novelės). Kūrėjos – V. Bičkutė, V. Kochanskytė, D. Rudytė („Mažasis teatras. Mažoji forma“)</i>	
		ŠIAULIAI	
		„Laiptų galerija“ <i>Žemaitės g. 83 iki 23 d. – Kazio Kęstučio Šiaulyčio humorografijos paroda „Medijų nuotykiai“</i>	
		Dailės galerija <i>Vilniaus g. 245 iki 25 d. – Giedrius Šiukščiaus fotografikos paroda „Prarasto laiko pėdsakai“ Sigito Prancučio piešinių ir tapybos paroda „Ak tu alus“</i>	
		PAN EVĒŽYS	
		Dailės galerija <i>Respublikos g. 3 nuo 17 d. – Panevėžio krašto tautodailės paroda</i>	
		Vilniaus mažasis teatras <i>17 d. 18.30 – N. Erdmano „SAVIŽUDIS“. Insc. aut. – T. Stirna, rež. – G. Tuminaite 18 d. 18.30 – „24 VALANDOS IŠ MOTERS GYVENIMO“ (pagal S. Zweigo novelės). Kūrėjos – V. Bičkutė, V. Kochanskytė, D. Rudytė („Mažasis teatras. Mažoji forma“)</i>	
		ŠIAULIAI	
		„Laiptų galerija“ <i>Žemaitės g. 83 iki 23 d. – Kazio Kęstučio Šiaulyčio humorografijos paroda „Medijų nuotykiai“</i>	
		Dailės galerija <i>Vilniaus g. 245 iki 25 d. – Giedrius Šiukščiaus fotografikos paroda „Prarasto laiko pėdsakai“ Sigito Prancučio piešinių ir tapybos paroda „Ak tu alus“</i>	
		PAN EVĒŽYS	
		Dailės galerija <i>Respublikos g. 3 nuo 17 d. – Panevėžio krašto tautodailės paroda</i>	
		Vilniaus mažasis teatras <i>17 d. 18.30 – N. Erdmano „SAVIŽUDIS“. Insc. aut. – T. Stirna, rež. – G. Tuminaite 18 d. 18.30 – „24 VALANDOS IŠ MOTERS GYVENIMO“ (pagal S. Zweigo novelės). Kūrėjos – V. Bičkutė, V. Kochanskytė, D. Rudytė („Mažasis teatras. Mažoji forma“)</i>	
		ŠIAULIAI	
		„Laiptų galerija“ <i>Žemaitės g. 83 iki 23 d. – Kazio Kęstučio Šiaulyčio humorografijos paroda „Medijų nuotykiai“</i>	
		Dailės galerija <i>Vilniaus g. 245 iki 25 d. – Giedrius Šiukščiaus fotografikos paroda „Prarasto laiko pėdsakai“ Sigito Prancučio piešinių ir tapybos paroda „Ak tu alus“</i>	
		PAN EVĒŽYS	
		Dailės galerija <i>Respublikos g. 3 nuo 17 d. – Panevėžio krašto tautodailės paroda</i>	
		Vilniaus mažasis teatras <i>17 d. 18.30 – N. Erdmano „SAVIŽUDIS“. Insc. aut. – T. Stirna, rež. – G. Tuminaite 18 d. 18.30 – „24 VALANDOS IŠ MOTERS GYVENIMO“ (pagal S. Zweigo novelės). Kūrėjos – V. Bičkutė, V. Kochanskytė, D. Rudytė („Mažasis teatras. Mažoji forma“)</i>	
		ŠIAULIAI	
		„Laiptų galerija“ <i>Žemaitės g. 83 iki 23 d. – Kazio Kęstučio Šiaulyčio humorografijos paroda „Medijų nuotykiai“</i>	
		Dailės galerija <i>Vilniaus g. 245 iki 25 d. – Giedrius Šiukščiaus fotografikos paroda „Prarasto laiko pėdsakai“ Sigito Prancučio piešinių ir tapybos paroda „Ak tu alus“</i>	
		PAN EVĒŽYS	
		Dailės galerija <i>Respublikos g. 3 nuo 17 d. – Panevėžio krašto tautodailės paroda</i>	
		Vilniaus mažasis teatras <i>17 d. 18.30 – N. Erdmano „SAVIŽUDIS“. Insc. aut. – T. Stirna, rež. – G. Tuminaite 18 d. 18.30 – „24 VALANDOS IŠ MOTERS GYVENIMO“ (pagal S. Zweigo novelės). Kūrėjos – V. Bičkutė, V. Kochanskytė, D. Rudytė („Mažasis teatras. Mažoji forma“)</i>	
		ŠIAULIAI	
		„Laiptų galerija“ <i>Žemaitės g. 83 iki 23 d. – Kazio Kęstučio Šiaulyčio humorografijos paroda „Medijų nuotykiai“</i>	
		Dailės galerija <i>Vilniaus g. 245 iki 25 d. – Giedrius Šiukščiaus fotografikos paroda „Prarasto laiko pėdsakai“ Sigito Prancučio piešinių ir tapybos paroda „Ak tu alus“</i>	
		PAN EVĒŽYS	
		Dailės galerija <i>Respublikos g. 3 nuo 17 d. – Panevėžio krašto tautodailės paroda</i>	
		Vilniaus mažasis teatras <i>17 d. 18.30 – N. Erdmano „SAVIŽUDIS“. Insc. aut. – T. Stirna, rež. – G. Tuminaite 18 d. 18.30 – „24 VALANDOS IŠ MOTERS GYVENIMO“ (pagal S. Zweigo novelės). Kūrėjos – V. Bičkutė, V. Kochanskytė, D. Rudytė („Mažasis teatras. Mažoji forma“)</i>	
		ŠIAULIAI	
		„Laiptų galerija“ <i>Žemaitės g. 83 iki 23 d. – Kazio Kęstučio Šiaulyčio humorografijos paroda „Medijų nuotykiai“</i>	
		Dailės galerija <i>Vilniaus g. 245 iki 25 d. – Giedrius Šiukščiaus fotografikos paroda „Prarasto laiko pėdsakai“ Sigito Prancučio piešinių ir tapybos paroda „Ak tu alus“</i>	
		PAN EVĒŽYS	
		Dailės galerija <i>Respublikos g. 3 nuo 17 d. – Panevė</i>	

19 d. 12 val. – S. Siudikos „TRY PARŠIUKAI“. Rež. – A. Mikutis	18 d. 18 val. – „PAŽADÉK, KAD NEIŠEISI PIRMAS“. Rež. – A. Lebeliūnas	(valtorna). Dir. – M. Staškus. Programoje W.A. Mozart, B. Dvariono, E. Griego kūriniai
22 d. 18.30 – „GELEŽIS IR SIDABRAS“ (pagal V. Šimkaus eiles). Insc. aut ir rež. – R. Kazlas	19 d. 12 val. – „ŠEIMYNELĖ IŠ DIDŽIOSIOS GIRIOS“. Rež. – O. Žiugžda	Lietuvos muzikų rėmimo fondas
„Menų spaustuvė“		
17 d. 19 val. <i>Juodojoje salėje</i> – T. Williamso „PASMERKTI NAMAI“. Rež. – F. Feiferis (LMTA Vaidybų ir režisūros katedros II magistrantų kurso diplominių spektaklis)		
18 d. 12 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – „MERGAITĖ SU DEGTOKAIS“. Idėjos autorius ir atlikėjai I. Precas, Š. Datenis ir K.A. Butvidas (programa „Atvira erdvė '14“)	19, 22 d. 12 val. <i>Žvejų rūmuose</i> – PREMJERA! K. Macijausko „NUTIKIMAI SMALIŪŽIŲ ŠALYJE“. Rež. – K. Macijauskas	22 d. 18 val. <i>S. Vainiūno namuose</i> – dainuoja B. Narmontaitė, koncertmeisterė T. Blažienė <i>Festivalis „Sugrižimai“</i>
18 d. 15 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – „PASAKA APIE KARALIUS“. Rež. – S. Degutytė („Stalo teatras“)	24 d. 18 val. <i>Žvejų rūmuose</i> – T. Murphy „SUGRIŽIMAS“. Rež. – A. Pociūnas	21 d. 18 val. <i>Vilniaus paveikslų galerijoje</i> – fortepijoninis trio „Nero“: I.M. Eidukonytė (smuikas, Lietuva, Vokietija), B. Schwarze (violončelė, Vokietija) ir N. Glinka (fortepijonas, Vokietija)
19 d. 12 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – „GAIDELIS PINIGAUTOJAS“. Rež. – Š. Datenis (programa „Atvira erdvė“)	23 d. 18 val. <i>V. Kasiulio dailės muziejuje</i> – P. Gefenas (fleita, Lietuva, Belgija, Prancūzija), A. Keblytė (arfa, Lietuva, Prancūzija), V. Martišius (altais, Lietuva, Austrija), G. Žarėnaitė (smuikas, Lietuva), I. Pikalavičiūtė (violončelė, Lietuva)	23 d. 18 val. <i>M. Romerio universitete</i> , 24 d. 18 val. <i>Taikomosios dailės muziejuje</i> , 25 d. 17.30 <i>Šeduvo Švento Kryžiaus atradimo bažnyčioje</i> – „Utrecht quintet“: R. Kažukauskas (fleita, Lietuva, Olandija), M.-A. Eescear (smuikas, Estija), H. Donohoe (flautes, Australija), L.G. Fernandez (flautes, Ispanija), J. Nina (violončelė, Graikija)
19 d. 18 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – NOA pristato: „Pitchingas“. Meno projektu idėjų pristatyti maratonas. Moderatorės teatrolė V. Kalpokaitė ir muzikologė V. Janatjeva	23 d. 15 val. <i>A. Kudzmanaitė</i>	23 d. 15 val. <i>M. Romerio universitete</i> , 24 d. 18 val. <i>Taikomosios dailės muziejuje</i> , 25 d. 17.30 <i>Šeduvo Švento Kryžiaus atradimo bažnyčioje</i> – „Utrecht quintet“: R. Kažukauskas (fleita, Lietuva, Olandija), M.-A. Eescear (smuikas, Estija), H. Donohoe (flautes, Australija), L.G. Fernandez (flautes, Ispanija), J. Nina (violončelė, Graikija)
19 d. 20 val. <i>Juodojoje salėje</i> – NOA pristato: „DRESSCODE‘AS: OPERA“. Idėjos autorius: J. Tertelis, R. Mačiūnaitė	24 d. 12 val. <i>ŠIAULIAI</i>	23 d. 15 val. <i>M. Romerio universitete</i> , 24 d. 18 val. <i>Taikomosios dailės muziejuje</i> , 25 d. 17.30 <i>Šeduvo Švento Kryžiaus atradimo bažnyčioje</i> – „Utrecht quintet“: R. Kažukauskas (fleita, Lietuva, Olandija), M.-A. Eescear (smuikas, Estija), H. Donohoe (flautes, Australija), L.G. Fernandez (flautes, Ispanija), J. Nina (violončelė, Graikija)
20 d. 12 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – „Pasakų pirmadieniai mažyliams“. Pasakų sekė S. Degutytė („Stalo teatras“)	25 d. 12 val. <i>Vilniaus kamerinio teatro spektakliai</i>	23 d. 15 val. <i>M. Romerio universitete</i> , 24 d. 18 val. <i>Taikomosios dailės muziejuje</i> , 25 d. 17.30 <i>Šeduvo Švento Kryžiaus atradimo bažnyčioje</i> – „Utrecht quintet“: R. Kažukauskas (fleita, Lietuva, Olandija), M.-A. Eescear (smuikas, Estija), H. Donohoe (flautes, Australija), L.G. Fernandez (flautes, Ispanija), J. Nina (violončelė, Graikija)
21 d. 18.30 <i>Juodojoje salėje</i> – „MEILÉ TRIMS APELSINAMS“. Rež. – A. Giniotis (teatras „Atviras ratas“)	26 d. 12 val. <i>„EMILIS IŠ LIONEBERGOS“</i>	23 d. 15 val. <i>M. Romerio universitete</i> , 24 d. 18 val. <i>Taikomosios dailės muziejuje</i> , 25 d. 17.30 <i>Šeduvo Švento Kryžiaus atradimo bažnyčioje</i> – „Utrecht quintet“: R. Kažukauskas (fleita, Lietuva, Olandija), M.-A. Eescear (smuikas, Estija), H. Donohoe (flautes, Australija), L.G. Fernandez (flautes, Ispanija), J. Nina (violončelė, Graikija)
22 d. 19 val. <i>Juodojoje salėje</i> – „CONTEMPORARY?“ (programa „Atvira erdvė‘13“)	27 d. 12 val. <i>Rež. – R. Kudzmanaitė</i>	23 d. 15 val. <i>M. Romerio universitete</i> , 24 d. 18 val. <i>Taikomosios dailės muziejuje</i> , 25 d. 17.30 <i>Šeduvo Švento Kryžiaus atradimo bažnyčioje</i> – „Utrecht quintet“: R. Kažukauskas (fleita, Lietuva, Olandija), M.-A. Eescear (smuikas, Estija), H. Donohoe (flautes, Australija), L.G. Fernandez (flautes, Ispanija), J. Nina (violončelė, Graikija)
23 d. 20 val. <i>Juodojoje salėje</i> – „Love Yourself by A.M.“ kolekcijos pristatymas.	28 d. 12 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – „Love Yourself by A.M.“ kolekcijos pristatymas.	23 d. 15 val. <i>M. Romerio universitete</i> , 24 d. 18 val. <i>Taikomosios dailės muziejuje</i> , 25 d. 17.30 <i>Šeduvo Švento Kryžiaus atradimo bažnyčioje</i> – „Utrecht quintet“: R. Kažukauskas (fleita, Lietuva, Olandija), M.-A. Eescear (smuikas, Estija), H. Donohoe (flautes, Australija), L.G. Fernandez (flautes, Ispanija), J. Nina (violončelė, Graikija)
Kolekcijos autorė A. Mašanauskaitė, choreogr. T. Legenzovas	29 d. 12 val. <i>„EMILIS IŠ LIONEBERGOS“</i>	23 d. 15 val. <i>M. Romerio universitete</i> , 24 d. 18 val. <i>Taikomosios dailės muziejuje</i> , 25 d. 17.30 <i>Šeduvo Švento Kryžiaus atradimo bažnyčioje</i> – „Utrecht quintet“: R. Kažukauskas (fleita, Lietuva, Olandija), M.-A. Eescear (smuikas, Estija), H. Donohoe (flautes, Australija), L.G. Fernandez (flautes, Ispanija), J. Nina (violončelė, Graikija)
24 d. 19 val. <i>Juodojoje salėje</i> – „JOBO KNYGA“. Rež. – E. Nekrošius (teatras „Meno fortas“)	30 d. 12 val. <i>„EMILIS IŠ LIONEBERGOS“</i>	23 d. 15 val. <i>M. Romerio universitete</i> , 24 d. 18 val. <i>Taikomosios dailės muziejuje</i> , 25 d. 17.30 <i>Šeduvo Švento Kryžiaus atradimo bažnyčioje</i> – „Utrecht quintet“: R. Kažukauskas (fleita, Lietuva, Olandija), M.-A. Eescear (smuikas, Estija), H. Donohoe (flautes, Australija), L.G. Fernandez (flautes, Ispanija), J. Nina (violončelė, Graikija)
KAUNAS		
Kauno dramos teatras		
18 d. 18 val. <i>Didžiojoje scenoje</i> – W. Shakespeare'o „KARALIUS LYRAS“. Rež. – J. Vaitkus (Lietuvos rusų dramos teatras)	31 d. 13. 18 val. – „LINKSMOJI EINSTEINO LABORATORIJA“. Rež. – S. Piktūnaitė	31 d. 19 val. – „Symphonic flamenco“
19 d. 18 val. <i>Didžiojoje scenoje</i> – J. Patricko „MŪSU BRANGIOJI PAMELA“. Rež. – A. Latėnas	32 d. 18 val. – XI kamerinių spektaklių festivalis: „ROTIŠLDO SMUIKAS“ ir „NEKVIESTOJI“	25 d. 18 val. – berniukų ir jaunuolių choras „Ąžuoliukas“ (meno vad. ir vyr. dir. – V. Miškinis). Solistai A. Krikščiūnaitė (sopranas), R. Karpis (tenoras), E. Ališauskas (birbynė), Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras (meno vad. ir vyr. dir. – G. Rinkevičius). Dir. – V. Miškinis
20 d. 18 val. <i>Didžiojoje scenoje</i> – A. Škėmos „BALTA DROBULĖ“. Rež. – J. Jurašas	33 d. 18 val. – J. Patricko „MŪSU BRANGIOJI PAMELA“. Rež. – A. Latėnas	32 d. 19 val. – „Symphonic flamenco“
22 d. 18 val. <i>Didžiojoje scenoje</i> – M. Frischos „BIOGRAFIJA: VAIDINIMAS“. Rež. – G. Varnas Valstybinio Šiaulių dramos teatro spektakliai	34 d. 18 val. – R. Gary „AUŠROS PAŽADAS“. Insc. aut. ir rež. – A. Sunklodaitė	25 d. 18 val. – berniukų ir jaunuolių choras „Ąžuoliukas“ (meno vad. ir vyr. dir. – V. Miškinis). Solistai A. Krikščiūnaitė (sopranas), R. Karpis (tenoras), E. Ališauskas (birbynė), Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras (meno vad. ir vyr. dir. – G. Rinkevičius). Dir. – V. Miškinis
23 d. 18 val. <i>Didžiojoje scenoje</i> – M. Frischos „BIOGRAFIJA: VAIDINIMAS“. Rež. – G. Varnas Valstybinio Šiaulių dramos teatro spektakliai	35 d. 18 val. – J. Patricko „MŪSU BRANGIOJI PAMELA“. Rež. – A. Latėnas	32 d. 19 val. – „Symphonic flamenco“
24 d. 18 val. <i>Didžiojoje scenoje</i> – M. Pagnolio „DUONKEPIO ŽMONA“. Rež. – A. Lebeliūnas	36 d. 18 val. – R. Gary „AUŠROS PAŽADAS“. Insc. aut. ir rež. – A. Sunklodaitė	25 d. 18 val. – berniukų ir jaunuolių choras „Ąžuoliukas“ (meno vad. ir vyr. dir. – V. Miškinis). Solistai A. Krikščiūnaitė (sopranas), R. Karpis (tenoras), E. Ališauskas (birbynė), Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras (meno vad. ir vyr. dir. – G. Rinkevičius). Dir. – V. Miškinis
Kauno valstybinis muzikinis teatras		
17 d. 18 val. – C. Colemano „MIELOJI ČARITI“. Dir. – J. Geniušas	37 d. 18 val. – „PASKUTINIAI BRĒMENO MUZIKANTAI“. Rež. – A. Giniotis („Keistuolių teatras“)	32 d. 19 val. – „Symphonic flamenco“
19 d. 12 val. – PREMJERA! A. Jasenkos „DRYŽUOTA OPERA“. Rež. – V. Martinaitis, dir. – V. Visockis, dail. – G. Brazytė, choreogr. – V. Grabštaitė	38 d. 18 val. – „PASKUTINIAI BRĒMENO MUZIKANTAI“. Rež. – A. Giniotis („Keistuolių teatras“)	25 d. 18 val. – berniukų ir jaunuolių choras „Ąžuoliukas“ (meno vad. ir vyr. dir. – V. Miškinis). Solistai A. Krikščiūnaitė (sopranas), R. Karpis (tenoras), E. Ališauskas (birbynė), Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras (meno vad. ir vyr. dir. – G. Rinkevičius). Dir. – V. Miškinis
19 d. 18 val. – I. Kálmáno „BAJADERĘ“. Dir. – J. Janulevičius	39 d. 18 val. – „PASKUTINIAI BRĒMENO MUZIKANTAI“. Rež. – A. Giniotis („Keistuolių teatras“)	32 d. 19 val. – „Symphonic flamenco“
22 d. 12, 18 val. – Kauno choreografijos mokyklos mokiniai koncertas	40 d. 18 val. – „PASKUTINIAI BRĒMENO MUZIKANTAI“. Rež. – A. Giniotis („Keistuolių teatras“)	25 d. 18 val. – berniukų ir jaunuolių choras „Ąžuoliukas“ (meno vad. ir vyr. dir. – V. Miškinis). Solistai A. Krikščiūnaitė (sopranas), R. Karpis (tenoras), E. Ališauskas (birbynė), Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras (meno vad. ir vyr. dir. – G. Rinkevičius). Dir. – V. Miškinis
Kauno kamerinis teatras		
17 d. 18 val. – Molière'o „ŠYKSTUOLIS, ARBA MELO MOKYKLA“. Rež. – A. Pociūnas	41 d. 18 val. – „PASKUTINIAI BRĒMENO MUZIKANTAI“. Rež. – A. Giniotis („Keistuolių teatras“)	32 d. 19 val. – „Symphonic flamenco“
18 d. 18 val. – D. Čepauskaitės „KAVINĖ PAS BLEZĄ“. Rež. – S. Rubinovas	42 d. 18 val. – „PASKUTINIAI BRĒMENO MUZIKANTAI“. Rež. – A. Giniotis („Keistuolių teatras“)	25 d. 18 val. – berniukų ir jaunuolių choras „Ąžuoliukas“ (meno vad. ir vyr. dir. – V. Miškinis). Solistai A. Krikščiūnaitė (sopranas), R. Karpis (tenoras), E. Ališauskas (birbynė), Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras (meno vad. ir vyr. dir. – G. Rinkevičius). Dir. – V. Miškinis
19 d. 18 val. – F. Zelerio „TIESA“. Rež. – S. Rubinovas	43 d. 18 val. – „PASKUTINIAI BRĒMENO MUZIKANTAI“. Rež. – A. Giniotis („Keistuolių teatras“)	32 d. 19 val. – „Symphonic flamenco“
23 d. 18 val. – PREMJERA! „RAGANOSIS“ (E. Ionesco pjėsės motyvais).	44 d. 18 val. – „PASKUTINIAI BRĒMENO MUZIKANTAI“. Rež. – A. Giniotis („Keistuolių teatras“)	25 d. 18 val. – berniukų ir jaunuolių choras „Ąžuoliukas“ (meno vad. ir vyr. dir. – V. Miškinis). Solistai A. Krikščiūnaitė (sopranas), R. Karpis (tenoras), E. Ališauskas (birbynė), Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras (meno vad. ir vyr. dir. – G. Rinkevičius). Dir. – V. Miškinis
Rež. – R.A. Atkočiūnas	45 d. 18 val. – „PASKUTINIAI BRĒMENO MUZIKANTAI“. Rež. – A. Giniotis („Keistuolių teatras“)	32 d. 19 val. – „Symphonic flamenco“
Kauno muzikinis teatras		
19 d. 12 val. – A. Dilytės „AGUONOS ŠOKIS“. Rež. – A. Baniūnas	46 d. 18 val. – „PASKUTINIAI BRĒMENO MUZIKANTAI“. Rež. – A. Giniotis („Keistuolių teatras“)	25 d. 18 val. – berniukų ir jaunuolių choras „Ąžuoliukas“ (meno vad. ir vyr. dir. – V. Miškinis). Solistai A. Krikščiūnaitė (sopranas), R. Karpis (tenoras), E. Ališauskas (birbynė), Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras (meno vad. ir vyr. dir. – G. Rinkevičius). Dir. – V. Miškinis
Kauno lėlių teatras		
18 d. 12 val. – „ŽYGAS ZIGMAS ŽALGIRIO MŪŠYJE“ (pagal L. Jakimavičiaus pasaką). Aut. ir rež. – A. Sunklodaitė	47 d. 18 val. – „PASKUTINIAI BRĒMENO MUZIKANTAI“. Rež. – A. Giniotis („Keistuolių teatras“)	32 d. 19 val. – „Symphonic flamenco“
Koncertai		
Lietuvos nacionalinė filharmonija		
17 d. 18 val. <i>Klaipėdos koncertų salėje</i> , 18 d. 19 val. <i>Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje</i> , – Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras. Solistai G. Alekna (fortepijonas). Dir. – Ch. Lyndon-Gee. Dalyvauja valstybinio choro „Vilnius“ moterų grupė. Programoje R. Wagnerio, V. Bacevičiaus, F. Liszto kūriniai	48 d. 19 val. <i>Biržų pilies rūmų salėje</i> – festivalis „Baroko pavasaris Biržuose“. Kamerinis ansamblis „Musica humana“ (meno vad. ir dir. – A. Vizgirda). Programoje J.S. Bacho, A. Vivaldi kūriniai	32 d. 19 val. – „Symphonic flamenco“
19 d. 18 val. <i>Klaipėdos koncertų salėje</i> , 20 d. 19 val. <i>Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje</i> , – Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras. Solistai G. Alekna (fortepijonas). Dir. – Ch. Lyndon-Gee. Dalyvauja valstybinio choro „Vilnius“ moterų grupė. Programoje R. Wagnerio, V. Bacevičiaus, F. Liszto kūriniai	49 d. 19 val. <i>Biržtono savivaldybės viešojoje bibliotekoje</i> – susitikimas su rašytoja V. Bubniju, E. Kurklietyte, literatūrologu P. Braženu	25 d. 18 val. – berniukų ir jaunuolių choras „Ąžuoliukas“ (meno vad. ir vyr. dir. – V. Miškinis). Solistai A. Krikščiūnaitė (sopranas), R. Karpis (tenoras), E. Ališauskas (birbynė), Lietuv

„Septintas veiksmas“

Savaitės filmai

Ieškojimai ***

Naujas Michelio Hazanaviciaus („Artistas“) filmas nukelia į karo nuantą Ččėniją ties amžių riba. Pagrindinis veikėjas – devynerių metų berniukas Hadžis, kurio tévus nužudė rusų kariai. Jis išsitinkęs, kad vyresnioji sesuo taip pat nebogyva. Hadžis atsiduria Ingušetijoje. Cia jí pamato ES žmogaus teisių organizacijos atstovę prancūzė Karol (Bérénice Bejo). Ji bando „prisijaukinti“ niekuo nepasitinkintį Hadžį, nežinantį, kad sesuo gyva ir jo ieško. Šis filmas – 1948 m. pasirodžiusio Fredo Zinnemano filmo apie Aušvico gyvą likus čekų berniuką, kuris pokario Europoje ieško artimųjų, perdirbinys. Hazanavičius savo „Ieškojimus“ pripildė aktualiu užmonių apie ES bejagiškumą ir abejingumą, Raudonojo kryžiaus veiklą, rusų armijos „dedovščiną“, tačiau nesugebėjo savo veikėjų išvaduoti nuo žanriui stereotipų ir paviršutiniškos publicistikos (Prancūzija, Gruzija, 2014). (Vilnius, Kaunas)

Laukinė ****

Po motinos mirties ir nelaimingos santuokos Šeryl (Reese Witherspoon) leidžiasi pésčia į kelionę po „Pacific Crest Trail“ draustinio teritoriją, rinkdamasi aukščiausias Kaskadinės kalnų dalis. Vieniša ir pavojinga herojės kelionė išgydys ją nuo dvasinių kančių, tačiau šis vyksmas taip pat bus sudėtingas. Jeano-Marc Vallee filmas grįstas autentiška istorija, nors jo scenarijų paraše populiarus anglų rašytojas Nickas Hornby. Taip pat vaidina Laura Dern, Thomas Sadoskis, Keene'as McRae (JAV, 2014). (Vilnius, Kaunas)

Samba ***

Samba (Omar Sy) – imigrantas iš Senegalo. Jis jau dešimt metų gyvena Paryžiuje, bet vis negali gauti gero darbo, nes yra nelegalas. Buvusi aukštost grandies vadovė, o dabar savanorė Alisa (Charlotte Gainsbourg) kenčia nuo perdegimo sindromo. Abu filmo herojai nori rasti išeitį – vienas iš nesibaigiamio akligatvio, kita – iš gyvenimo tuštumos. Kartą jų keliai susikerta... Filmą sukūrė garsiųjų „Nelicēčiamųjų“ režisieriai Olivier Nakache'as ir Ericas Tolledano, todėl žiūrovai gali tikėtis ašarų, juoko ir laimingos pabaigos (Prancūzija, 2014). (Vilnius)

Septintas veiksmas ****

Saimonas Aksleris – garsus ir talentinges aktorius, bet, deja, jis prarado ikvépimą ir jaučiasi „amžinai pavargęs“. Po incidento viename Brodvėjaus teatre jis atsidūrė psichiatrijinėje gydykloje, bet grįžęs namo ir suvokęs, kad karjera neišvengiamai baigiasi, Saimonas svarsto savižudybės galimybes. Tačiau norai suvesti sąskaitas su gyvenimu tampa nebeaktualūs, kai aktorius įsimylia daug už save jaunesnę draugų dukterį lesbietę. Šis Barry Levinsono filmas – vieno geriausių šių dienų amerikiečių rašytojo Philipo Rotho romano „Pažeminimas“ („The Humbling“ – ir originalus filmo pavadinimas) ekrанизacija. Iki šiol Rothui su kinu nelabai sekėsi, bet gal Alui Pacino ir Gretai Gerwig („Frances Ha“) pavyks pertiekti rašytojo kūrinį dvasią? Taip pat vaidina Kyra Sedgwick, Mandy Patinkinas, Dianne West, Charlesas Grodinės (JAV, 2014). (Vilnius)

Žmogus-paukštis ***

Alejandro González Iñárritu filmas pasakoja apie kadaise garsų aktorių (Michael Keaton), populiaruose filmuose vaidinuš superdidvyri. Dabar jis rengiasi premjerai Brodvėjaus teatre ir kovoja su savimi, kad atgautų šeimą ir buvusių šlovę. „Žmogus-paukštis“ šiemet gavo 4 pagrindinius „Oskarus“ – už geriausią filmą, režisūrą, scenarijų bei operatoriaus darbą ir tai gana retas atvejis, kai filmas tikrai vertas apdovanojimų. Taip pat vaidina Edwardas Nortonas, Emma Stone, Naomi Watts, Zachas Galifianakis (JAV, 2014). (Vilnius, Kaunas)

***** – šedevras, **** – pasižiūrėti būtina, *** – geras filmas, ** – būna ir geriau, ** – jei turite daug laiko, * – nickalas

Redaktorė – Agnė Narušytė

Atsakingoji sekretorė – Rūta Jakimavičienė

Kinas – Živilė Pipinytė | Teatras, šokis – Milda Brukštutė

Muzika – Laimutė Ligeikaitė | Stilius – Rita Markulienė

Dizainas – Jokūbas Jacovskis | Maketas – Vanda Čemerkaite

Finansininkė – Brigitė Misiuvienė

Kino repertuaras

VILNIUS

Forum Cinemas Vingis

17–23 d. – Išmesta iš draugų (JAV) – 11.40, 13.40, 17.15, 19.40, 21.40
Ilgiausia kelionė (JAV) – 11.15, 14.15, 15.40, 18.20, 21.20
Pagrobimas 3 (JAV) – 13.30, 16, 18.40, 21.10
25 d. – P. Mascagni „Kaimietiška garbė“, R. Leoncavallo „Pajacai“. Tiesioginė premjeros transliacija iš Niujorko Metropoliteno operos – 19.30
19 d. – S. Prokofjevo „Ivanas Rūstus“. Tiesioginė premjeros transliacija iš Maskvos Didžiojo teatro – 18 val.
Didžiojo teatro – 18 val.
23 d. – Adelainos amžius (JAV) – 19.20
17, 18 d. – Greiti ir įsiutę 7 (JAV) – 11.45, 15.15, 18.15, 20, 21.15, 23.30; 19–23 d. – 11.45, 15.15, 18.15, 20, 21.15
17–23 d. – Namai (JAV) – 10.30, 12.40, 14.50; 17, 18, 20–23 d. – Namai (3D, JAV) – 17.20
17–23 d. – Drakono lizdas (3D, JAV) – 10.20, 13.20, 15, 17.05; Drakono lizdas (JAV) – 14.40, 19.10
Insurgentė (3D, JAV) – 14.40, 19.10
17, 20–23 d. – Kempiniukas plačiakelnis (JAV) – 11 val.; 18, 19 d. – 10.40, 11 val.
17–23 d. – Kempiniukas plačiakelnis (3D JAV) – 12.50
17, 19, 21, 23 d. – Traukinio apliplėsimas, kurį ivykė Saulius ir Paulius (rež. R. Marcinikus, S. Aškelavičius) – 15.30
18, 20, 22 d. – Pelenė (JAV) – 15.30
17–23 d. – Mano stora, amžinai bjauri draugė (JAV) – 17 val.
17, 18, 20–22 d. – Laukinė (JAV) – 19.20
17–23 d. – Ex-Machina (D. Britanija, JAV) – 21.50
Žmogus-paukštis (JAV) – 20.50

Didžioji

Forum Cinemas

21 d. – 16.40; 23 d. – 21.10
17 d. – Ieškojimai (Prancūzija, Gruzija) – 20.40; 18 d. – 16.20; 20 d. – 18.40; 22 d. – 16.30
18 d. – Žmogus-paukštis (JAV) – 21 val.; 21 d. – 21 val.; 23 d. – 16.40
20 d. – Samba (Prancūzija) – 16.20
Ciklas „Karlsono kinas“
21 d. – Bitė Maja (Australija, Vokietija) – 14.30
19 d. – Pakeliui į mokyklą (dok. f., Prancūzija) – 13.40
19 d. – Kino klasikos vakaras. 2001 metų kosminė odisėja (JAV) – 17.30 (filma pristatyti kino kritikas N. Kairys)
21 d. – 2015 m. „Oskarui“ nominuoti trumpametražiai vaidybinių filmų; 22 d. – 21.15; 23 d. – 19 val.
22 d. – ciklas „Nepatogus kinas“ Virunga (dok. f., D. Britanija) – 19 val.

Pasaka

17 d. – Laukinė (JAV) – 17.15; 19 d. – 21 val.; 22 d. – 17 val.
17, 18 d. – Septintas veiksmas (JAV) – 19.30; 19 d. – 18.30; 20 d. – 21 val.; 21 d. – 19 val.; 22 d. – 21.30; 23 d. – 20.30
17 d. – Žmogus-paukštis (JAV) – 21.45; 18, 19 d. – 17 val.; 20 d. – 18 val.; 21 d. – 21.15; 22 d. – 19.15; 23 d. – 21.30
17 d. – Ieškojimai (Prancūzija, Gruzija) – 17.30; 18 d. – 14.45; 19 d. – 20.45
17 d. – Šangri La griausmai (Australija) – 20 val.; 20 d. – 19.30; 23 d. – 17.30
17 d. – Ilgiausia kelionė (JAV) – 21.15; 18 d. – 21.45; 19 d. – 15.45; 21 d. – 20.30; 22 d. – 21 val.; 23 d. – 16.30
17, 20 d. – Samba (Prancūzija) – 20.30; 19 d. – 14.30; 21 d. – 20.45; 22, 23 d. – 19 val.
18 d. – Bitė Maja (Australija, Vokietija) – 12.15
18 d. – Kūdikiai (Prancūzija) – 12 val.
18 d. – Fėja (Belgija, Prancūzija) – 13.45
18 d. – Šeima (Vokietija) – 15.45
18 d. – Turime popiežių! (Italija) – 18 val.
18 d. – Komediantas (Danija) – 20 val.
18 d. – Myliumeji (Prancūzija, D. Britanija, Čekija) – 22 val.
18 d. – Prie jūros (Meksika) – 13 val.
18 d. – Baltas šešėlis (Italija, Tanzanija, Vokietija) – 14.30; 19 d. – 16.45; 20 d. – 20.15; 22 d. – 21.15
18 d. – Viskas, ką myliu (Lenkija) – 16.45
18 d. – Smulkus nusikalstimas (Kipras, Graikija, Vokietija) – 18.45
18 d. – Ida (Lenkija) – 20.30; 19 d. – 13 val.; 20 d. – 18.30; 22 d. – 17.30
18 d. – Pasaulis yra didelis ir išsigelbėjimas slypi už kampo (Bulgarija, Slovėnija, Vengrija, Vokietija) – 22.15
19 d. – Namai (JAV) – 12 val.
19 d. – Aviukas Šonas. Filmas (D. Britanija, Prancūzija) – 14 val.
19 d. – Savaigalis Paryžiuje (D. Britanija) – 15 val.; 20 d. – 17.30; 21 d. – 18.30; 23 d. – 17 val.
19 d. – Amžinai stilingos (dok. f., rež. L. Plioplytė) – 19.15; 22 d. – 17.45
19 d. – Pakeliui į mokyklą (dok. f., Prancūzija) – 12.30; 23 d. – 21.30
19 d. – Nauja draugė (Prancūzija) – 19 val.; 23 d. – 21.15
19 d. – Rio, aš tave myliu (Braziliija, JAV) – 21.15
22 d. – Kino kursai – 19 val.
23 d. – Tūkstantį kartų labanakt (Norvegija, Airija, Švedija) – 15 val. (senjorų arbatėlė)
23 d. – Drakono lizdas (JAV) – 18.30

KLAIPĖDA

Forum Cinemas

17, 18, 20–23 d. – Išmesta iš draugų (JAV) – 12, 14, 16, 18, 19.30, 21.40; 19 d. – 12, 14, 16, 18, 21.40
17–22 d. – Ilgiausia kelionė (JAV) – 11, 14, 17, 18.50, 20.15; 23 d. – 11, 14, 17, 20.15
17–23 d. – Pagrobimas 3 (JAV) – 16.10, 18.40, 21.10
25 d. – P. Mascagni „Kaimietiška garbė“, R. Leoncavallo „Pajacai“. Tiesioginė premjeros transliacija iš Niujorko Metropoliteno operos – 19.30
19 d. – S. Prokofjevo „Ivanas Rūstus“. Tiesioginė premjeros transliacija iš Maskvos Didžiojo teatro – 18 val.
23 d. – Adelainos amžius (JAV) – 18.50
17–23 d. – Greiti ir įsiutę 7 (JAV) – 12.15, 15.20, 18.20, 20, 21.20; Namai (JAV) – 10.20, 14.55; 17, 18, 20–23 d. – Namai (3D, JAV) – 12.40, 17.10; 19 d. – 12.40
17–23 d. – Drakono lizdas (JAV) – 10.10, 14.30
Drakono lizdas (3D, JAV) – 12.20, 16.40
Moterys prič vyrus (Rusija) – 21.50
17, 20–23 d. – Kempiniukas plačiakelnis (D. Britanija, JAV) – 13.45; 18, 19 d. – 13.45; 20 d. – 13.45; 21 d. – 13.45; 22 d. – 13.45; 23 d. – 13.45; 24 d. – 13.45; 25 d. – 13.45; 26 d. – 13.45; 27 d. – 13.45; 28 d. – 13.45; 29 d. – 13.45; 30 d. – 13.45; 31 d. – 13.45; 32 d. – 13.45; 33 d. – 13.45; 34 d. – 13.45; 35 d. – 13.45; 36 d. – 13.45; 37 d. – 13.45; 38 d. – 13.45; 39 d. – 13.45; 40 d. – 13.45; 41 d. – 13.45; 42 d. – 13.45; 43 d. – 13.45; 44 d. – 13.45; 45 d. – 13.45; 46 d. – 13.45; 47 d. – 13.45; 48 d. – 13.45; 49 d. – 13.45; 50 d. – 13.45; 51 d. – 13.45; 52 d. – 13.45; 53 d. – 13.45; 54 d. – 13.45; 55 d. – 13.45; 56 d. – 13.45; 57 d. – 13.45; 58 d. – 13.45; 59 d. – 13.45; 60 d. – 13.45; 61 d. – 13.45; 62 d. – 13.45; 63 d. – 13.45; 64 d. – 13.45; 65 d. – 13.45; 66 d. – 13.45; 67 d. – 13.45; 68 d. – 13.45; 69 d. – 13.45; 70 d. – 13.45; 71 d. – 13.45; 72 d. – 13.45; 73 d. – 13.45; 74 d. – 13.45; 75 d. – 13.45; 76 d. – 13.45; 77 d. – 13.45; 78 d. – 13.45; 79 d. – 13.45; 80 d. – 13.45; 81 d. – 13.45; 82 d. – 13.45; 83 d. – 13.45; 84 d. – 13.45; 85 d. – 13.45; 86 d. – 13.45; 87 d. – 13.45; 88 d. – 13.45; 89 d. – 13.45; 90 d. – 13.45; 91 d. – 13.45; 92 d. – 13.45; 93 d. – 13.45; 94 d. – 13.45; 95 d. – 13.45; 96 d. – 13.45; 97 d. – 13.45; 98 d. – 13.45; 99 d. – 13.45; 100 d. – 13.45; 101 d. – 13.45; 102 d. – 13.45; 103 d. – 13.45; 104 d. – 13.45; 105 d. – 13.45; 106 d. – 13.45; 107 d. – 13.45; 108 d. – 13.45; 109 d. – 13.45; 110 d. – 13.45; 111 d. – 13.45; 112 d. – 13.45; 113 d. – 13.45; 114 d. – 13.45; 115 d. – 13.45; 116 d. – 13.45; 117 d. – 13.45; 118 d. – 13.45; 119 d. – 13.45; 120 d. – 13.45; 121 d. – 13.45; 122 d. – 13.45; 123 d. – 13.45; 124 d. – 13.45; 125 d. – 13.45; 126 d. – 13.45; 127 d. – 13.45; 128 d. – 13.45; 129 d. – 13.45; 130 d. – 13.45; 131 d. – 13.45; 132 d. – 13.45; 133 d. – 13.45; 134 d. – 13.45; 135 d. – 13.45; 136 d. – 13.45; 137 d. – 13.45; 138 d. – 13.45; 139 d. – 13.45; 140 d. – 13.45; 141 d. – 13.